

Urząd Statystyczny w Poznaniu

Statistical Office in Poznań

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
W 2012 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP
IN 2012**

Maj 2013 May

Przygotowano w Dziale Analiz Wielkopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych
Urzędu Statystycznego w Poznaniu

*Prepared by Department of Analysis of Regional Surveys Centre of Wielkopolska of Statistical
Office in Poznań*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych Urzędu *When publishing data of Statistical Office*
Statystycznego prosimy o podanie źródła *– please indicate source*

Publikacja dostępna w Internecie *Publication available on the Internet*
www.stat.gov.pl/poznan

ISSN 2084 – 7122

<p>URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU <i>STATISTICAL OFFICE IN POZNAŃ</i></p> <p>ul. Jana H. Dąbrowskiego 79, 60-959 Poznań Kontakt: tel. 61 27 98 320, 61 27 98 325 <i>Contact fax 61 27 98 100</i> e-mail: SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl</p>	<p>DRUK : <i>PRINTING:</i></p> <p>URZĄD STATYSTYCZNY WE WROCLAWIU <i>STATISTICAL OFFICE IN WROCLAW</i> Oddział w Legnicy <i>Division in Legnica</i></p> <p>Zam. 17/2003</p> <p>Nakład 140 egz.</p>
--	--

Cena 15,00 zł *Price*

PRZEDMOWA

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2012 r. jest drugą edycją opracowania prezentującego kompleksowo najnowsze roczne dane statystyczne dotyczące województwa. Publikacja ta, wykorzystując charakterystyki liczbowe, wykresy, kartogramy i opis analityczny, kreśli portret sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, w tym zachodzących w omawianych latach zjawisk i tendencji.

Podzielenie opracowania na 13 rozdziałów pozwoliło uporządkować i usystematyzować przekazywaną informację o szerokim zakresie zagadnień dotyczących województwa wielkopolskiego. Przedstawienie danych dotyczących kraju i pozostałych województw miało na celu ukazanie sytuacji Wielkopolski w szerszym kontekście. W publikacji, w miarę możliwości, zestawiono aktualny materiał statystyczny z danymi sięgającymi 2005 r., co umożliwiło spojrzenie na zmiany zachodzące w województwie w dłuższym okresie. Do opisanie sytuacji demograficznej posłużyły wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Wszystkie dane z zakresu gospodarki, ujęte według rodzajów działalności, przedstawiono zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007.

Ubiegłoroczna edycja *Raportu* została życzliwie przyjęta przez Czytelników, zatem przekazując aktualne wydanie *Raportu* wyrażam nadzieję, że również spotka się ono z Państwa zainteresowaniem, stając się źródłem informacji o społecznym i gospodarczym poziomie rozwoju województwa wielkopolskiego.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Poznaniu

dr Jacek Kowalewski

Poznań, maj 2013 r.

PREFACE

Report on the socio-economic situation of Wielkopolskie Voivodship in 2012 is a second edition of a publication presenting a comprehensive overview of the latest statistical data about the region. Using figures, charts, cartograms, as well as analytic description, the report provides an insightful look at the socio-economic situation of the voivodship, along with major phenomena and trends in that period.

The report is divided into 13 thematic sections in order to order and systematize the information about a wide range of issues recorded in Wielkopolskie Voivodship. In order to provide a wider context, data about Wielkopolska are compared with those for the whole country and other voivodships. Where possible, current data are contrasted with data going as far back as 2005 to provide a historical perspective of the changes taking place in the region. The description of the demographic situation is based on the 2011 Census. All economic data, grouped by type of activity, are presented according to the Polish Classification of Activities (PKD 2007).

Considering the positive reception of the last edition of the Report, I hope that its current edition will also meet readers' expectations as a source of knowledge about the social and economic development of Wielkopolskie Voivodship.

*Director
of Statistical Office in Poznań*

Jacek Kowalewski, PhD

SPIS TREŚCI

Przedmowa .....
Uwagi ogólne .....
PODSTAWOWE TENDENCJE .....
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU .....
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW .....
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA .....
LUDNOŚĆ .....
RYNEK PRACY .....
WYNAGRODZENIA .....
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE .....
CENY .....
ROLNICTWO .....
PRZEMYSŁ .....
BUDOWNICTWO .....
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE .....
RYNEK WEWNĘTRZNY .....
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH .....
NAKLADY INWESTYCYJNE .....

SPIS TABLIC

Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2012 r. ....
Ludność na podstawie bilansów .....
Ludność według województw .....
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności.....
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw .....
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sek- torze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim .....
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia .....
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezro- bocia w województwie wielkopolskim.....
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale .....
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw .....

CONTENTS

	Str. <u>Page</u>
<i>Preface</i>	3-4
<i>General notes</i>	10
<i>BASIC TRENDS</i>	14
<i>VOIVODSHIP COMPARED TO THE REST OF THE COUNTRY</i>	18
<i>VOIVODSHIP COMPARED TO OTHER VOIVODSHIPS</i>	19
<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	22
<i>POPULATION</i>	24
<i>LABOUR MARKET</i>	30
<i>WAGES AND SALARIES</i>	44
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	47
<i>PRICES</i>	51
<i>AGRICULTURE</i>	56
<i>INDUSTRY</i>	67
<i>CONSTRUCTION</i>	72
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	75
<i>INTERNAL MARKET</i>	80
<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	83
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	86

LIST OF TABLES

	Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2012</i>	1	18
<i>Population based on population balance</i>	2	25
<i>Population by voivodships</i>	3	26
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	4	27
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	5	30
<i>Average paid employment in the enterprise sector in wielkopolskie voivodship</i>	6	31
<i>Registered unemployment</i>	7	32
<i>Registered unemployment in wielkopolskie voivodship</i>	8	36
<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	9	39
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	10	44

		Nr No.	Str. Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in wielkopolskie voivodship .....</i>	11	45
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits .....</i>	12	47
Świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim	<i>Social benefits in wielkopolskie voivodship ...</i>	13	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	14	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim ..	<i>Price indices of consumer goods and services in wielkopolskie voivodship .....</i>	15	53
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December .....</i>	16	54
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture .....</i>	17	57
Przemysł	<i>Industry .....</i>	18	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim	<i>Indices of sold production of industry in wielkopolskie voivodship .....</i>	19	69
Budownictwo	<i>Construction .....</i>	20	73
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie wielkopolskim	<i>Indices of construction and assembly production in wielkopolskie voivodship ....</i>	21	73
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction .....</i>	22	75
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim	<i>Dwellings completed in wielkopolskie voivodship .....</i>	23	77
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie wielkopolskim..	<i>Dwellings for which permits have been issued in wielkopolskie voivodship .....</i>	24	79
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	25	80
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie wielkopolskim	<i>Indices of retail sale in wielkopolskie voivodship .....</i>	26	81
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises .</i>	27	85
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays .....</i>	28	86

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2012 r.	<i>Natural increase per 1000 population In 2012</i>	1	19
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2012 r. .	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2012 .....</i>	2	19
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2012 r.	<i>Employment rate by LFS in 2012 .....</i>	3	19
Stopa bezrobocia według BAEL w 2012 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2012 .....</i>	4	20
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2012 .....</i>	5	20
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2012 r.	<i>Price increase of consumer goods and services in 2012 .....</i>	6	20
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2012 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2012 .....</i>	7	20
Mieszkania oddane do użytkowania w 2012 r.	<i>Dwellings completed in 2012 .....</i>	8	21

LIST OF GRAPHS

	Nr	Str.
	No.	Page
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2012 r. ...	<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2012</i>	9 21
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2012 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2012</i>	10 21
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in wielkopolskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	11 28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in wielkopolskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	12 28
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	13 30
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	14 31
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	15 34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	16 34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	17 35
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	18 37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Unemployment rate in wielkopolskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i> ...	19 37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	20 40
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	21 40
Struktura pracujących według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in wielkopolskie voivodship in the 4th quarter</i>	22 41
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	23 41
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in wielkopolskie voivodship in the 4th quarter</i>	24 42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2012 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter of 2012 r.</i>	25 42
Stopa bezrobocia wg BAEL.....	<i>Unemployment rate by LFS</i>	26 43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących.....	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons</i>	27 43
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	28 46
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. w wybranych sekcjach	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2012</i>	29 46
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	30 50
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	31 50

		Nr No.	Str. Page
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services .....</i>	32	52
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie wielkopolskim w 2012 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in wielkopolskie voivodship in 2012 .....</i>	33	54
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha .....</i>	34	60
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha .....</i>	35	60
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	36	61
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land ....</i>	37	61
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) .....</i>	38	63
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk .....</i>	39	63
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products .....</i>	40	64
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley .....</i>	41	65
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry .....</i>	42	68
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2012 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2012 .....</i>	43	68
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry .....</i>	44	71
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2012 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2012</i>	45	71
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction ....</i>	46	73
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production .....</i>	47	73
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD.....	<i>Structure of construction and assembly production by divisions .....</i>	48	74
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction .....</i>	49	74
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed .....</i>	50	76
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population ....</i>	51	76
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction .....</i>	52	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Dwellings completed in wielkopolskie voivodship by subregions and powiats in 2012 ...</i>	53	77
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed .....</i>	54	78
Dynamika liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia	<i>Indices of number of permits issued for dwellings .....</i>	55	78
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started .....</i>	56	79
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	57	81

	Nr <i>No.</i>	Str. <i>Page</i>
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities ....</i>	58 83
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity .....</i>	59 83
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator .....</i>	60 83
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate .....</i>	61 83
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays .....</i>	62 86
ANEKS	APPENDIX	
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM	<i>SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP .....</i>	I 88
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS .....</i>	II 92

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 1 I 2013 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2012 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 1 January 2013.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.*

In the publication “Report on Socio-economic Situation of Wielkopolskie Voivodship in 2012”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9;*

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jeden lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9;*
- 3) ***financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49.*

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI. Wszystkie prezentowane w publikacji współczynniki dotyczące 2010 r. zostały obliczone wyłącznie w odniesieniu do ludności faktycznej zbilansowanej w oparciu o wyniki NSP'2011. (patrz nota oraz tabl. 2 na str.24-25).

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
X	sekcje <i>sections</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
X	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).*

12. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 December was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June, unless otherwise noted. All rates for 2010 presented in the publication were calculated only for the number of actually balanced population based on the results of the Population and Housing Census 2011 (see note and table 2 on page 24-25).

14. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

16. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje (dok.) <i>sections (cont.)</i>	
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

PODSTAWOWE TENDENCJE

- W województwie wielkopolskim utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby ludności. Wielkopolska plasuje się na drugiej pozycji w kraju pod względem przyrostu naturalnego liczonego na 1000 ludności.
- Rok 2012 był trzecim z kolei, w którym notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, przy czym tempo tego wzrostu było znacznie wolniejsze niż w 2011 r.
- W końcu 2012 r. obserwowano niewielkie pogorszenie sytuacji na wielkopolskim rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano nieznaczny wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, ale jednocześnie duży wzrost liczby osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące. W porównaniu z 2011 r., zwiększyła się liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych oraz ofert zatrudnienia. Stopa bezrobocia zwiększyła się, ale nadal pozostała najniższa w kraju.
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. w województwie wielkopolskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim, a jego systematyczny wzrost notowano w kolejnych okresach narastających. W porównaniu z 2011 r. zwiększył się również czas przepracowany dla sektora przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.
- Przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie wielkopolskim od 2010 r. spada, notuje się natomiast wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto.
- Ceny towarów konsumpcyjnych, podobnie jak przed rokiem, zwiększyły się w większym stopniu niż w skali kraju i w porównaniu z przeważającą liczbą województw.
- W 2012 r. w województwie wielkopolskim uzyskano produkcję zbóż zbliżoną do osiągniętej przed rokiem; zbiory rzepaku i rzepiku były kolejny rok niższe, a produkcja ziemniaków wyższa. W porównaniu z 2011 r., zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej i owiec, natomiast zwiększyło się stado bydła i drobiu. W województwie wielkopolskim obserwowano wzrost skupu ziarna żyta, ziemniaków, buraków cukrowych oraz mleka. Ponownie odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych zarówno w skupie, jak i na targowiskach. Wartość skupu produktów zwierzęcych na 1 ha użytków rolnych była najwyższa w kraju.
- W 2012 r. w województwie wielkopolskim utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim. Był on wyższy od notowanego w 2011 r., pomimo stopniowego zwolnienia dynamiki produkcji w ciągu roku. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wydajności pracy (mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego), przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

- W 2012 r. w województwie notowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Zmniejszyła się również wydajność pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.
- Liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wzrosły w 2012 r. Liczba rozpoczętych budów pozostała na podobnym poziomie, natomiast spadła liczba wydanych pozwoleń na budowę mieszkań.
- W województwie wielkopolskim w 2012 r., podobnie jak rok wcześniej, miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.
- Wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe uległy po raz kolejny pogorszeniu w porównaniu z rokiem poprzednim. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Obniżył się wynik finansowy brutto i netto. Odnotowano pogorszenie wskaźników rentowności.
- Rok 2012 był kolejnym, w którym notowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim, przy czym jego tempo było niższe niż w poprzednim roku. W porównaniu z 2011 r. niższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych oraz liczba nowych inwestycji.

BASIC TENDENCIES

- *Wielkopolskie Voivodship registers a continuing population growth. In terms of the rate of natural increase (RNI) per 1000 people, the voivodship ranks 2nd in the country.*
- *2012 was a third consecutive year characterized by an increase in average employment in the enterprise sector, with the growth rate markedly lower than in 2011.*
- *At the end of 2012 there was a slight labor market downturn. The annualized figures indicate a slight growth in the number of registered unemployed accompanied by a significant increase in the number of people without a job for over 24 months. Compared with 2011, the number of newly registered and job offers was lower. While the unemployment rate rose, it still remained the lowest in the country.*
- *The average gross wage in the enterprise sector in the voivodship was higher than in the previous year, with a systematic growth recorded in the consecutive months. In contrast to 2011, the time worked in the enterprise sector and the average hourly rate also increased.*
- *Since 2010 the average number of retirees and pensioners has been in decline while the average retirement pay and pension have been rising.*
- *As was the case in the previous year, prices of consumer goods exceeded the average price increase for the whole country and for most other voivodships.*
- *The grain output in 2012 was similar to that registered in 2011, with a lower output of rapeseed and agrimony and a rise in potato production. In comparison with 2011, the number of pigs and sheep declined, while the number of cattle and poultry increased. There was a rise in purchases of rye grain, potatoes, sugar beets and milk. In 2012 prices of agricultural produce in purchase centers and at markets continued to rise. The value of purchased animal products per 1 ha of agricultural area was the highest in the country.*
- *The growth in manufacturing output continued in 2012. It was higher than that registered in 2011, despite a gradual output slowdown throughout the year. There was an increase in labor productivity (measured in the value of output per 1 employee), accompanied by a decline in average employment in the manufacturing sector.*
- *There was a decline in construction output compared to 2011. It was accompanied by a fall in labor productivity and average employment in the construction industry.*
- *2012 saw an increase in the number of dwellings completed and the average usable floor area per one inhabitant. The number of residential constructions started remained at the same level, with a fall in the number of building permits issued.*
- *As in the previous year, the value of retail sales increased. There was also a rise in wholesale trade.*

- *Non-financial enterprises surveyed registered another year of deteriorating financial results. A lower growth in total revenue compared with a higher growth rate of costs contributed to a decline in the cost ratio, accounting profit and net income. There was also a fall in profitability indicators.*
- *Investment outlays in companies surveyed continued to increase in 2012, but the growth rate was lower in comparison with the previous year. The estimated value and number of investments started in 2012 was lower than in 2011.*

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

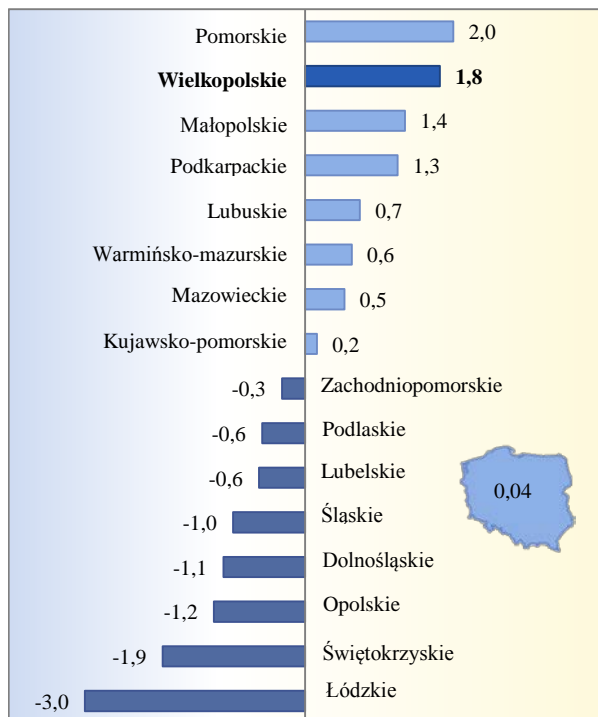
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2012 r.

Wyszczególnienie	Polska	Woj. wielkopolskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	116
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,04	1,82
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności.....	-0,17	0,18
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	55,9	57,3
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,2	52,4
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	10,1	8,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3728,36	3412,35
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	1759,85	1678,94
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł.....	1054,61	1041,54
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni =100) w %	103,7	104,0
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w ha	9,8	14,3
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	36,7	47,8
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	74	206,3
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	460982	409999
Produkcja sprzedana budownictwa na 1 mieszkańca (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł.....	388800	407159
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,0	4,3
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1032	1121
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	19	18
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	77,0	79,1
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,8	96,2
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni=100, ceny bieżące) w %.....	99,9	107,8
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca ^d w 2010 r. w zł	37096 ^e	38629

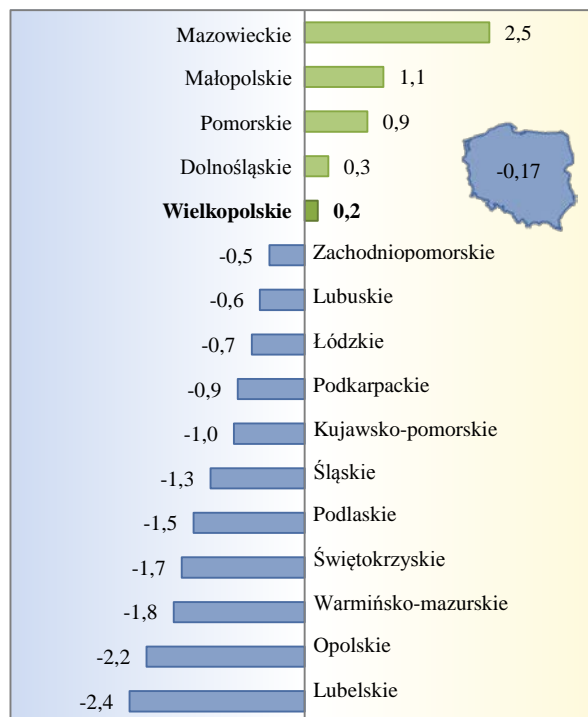
^a Przeciętnie w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami opublikowanymi w poprzedniej edycji *Raportu*, patrz nota str. 38.
^b Stan w grudniu. ^c Stan w końcu listopada. ^d Dane na 1 mieszkańca obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. ^e Po uwzględnieniu w liczbie ludności wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 – 36778 zł.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

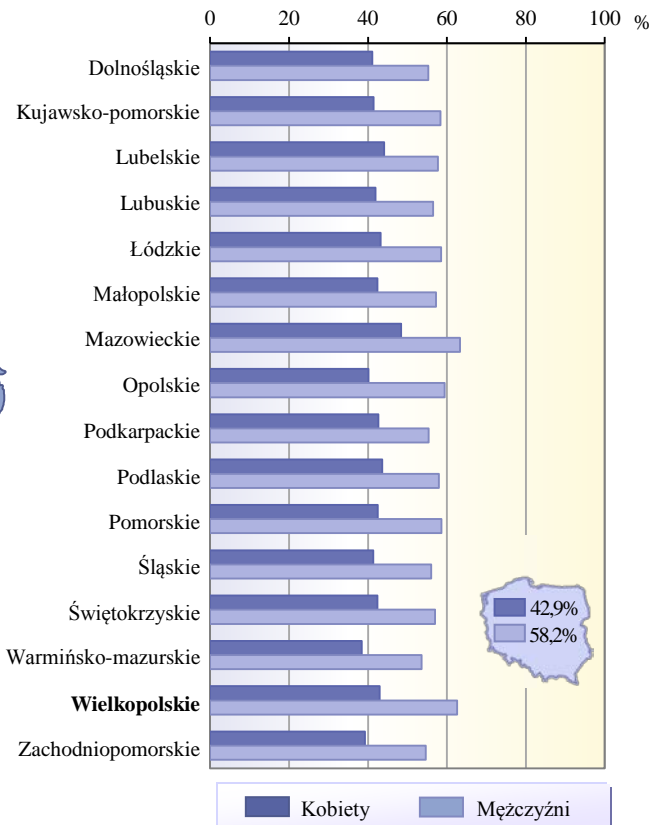
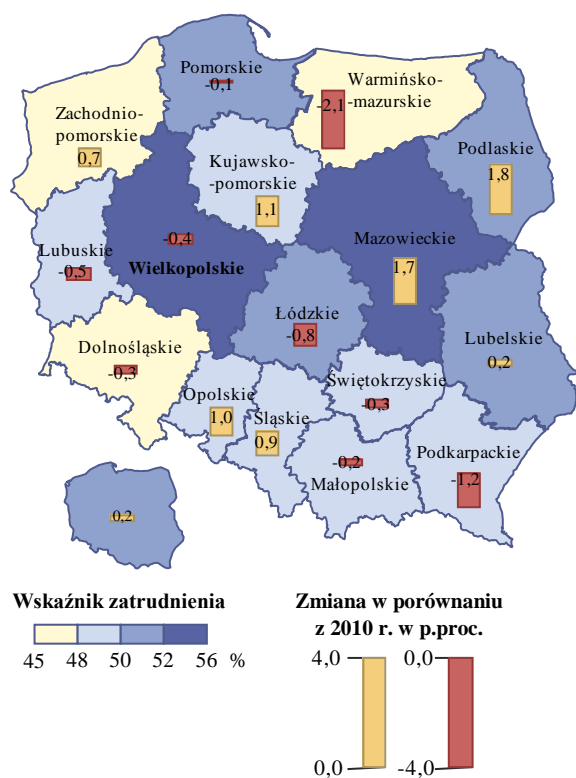
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2012 r.

Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2012 r.

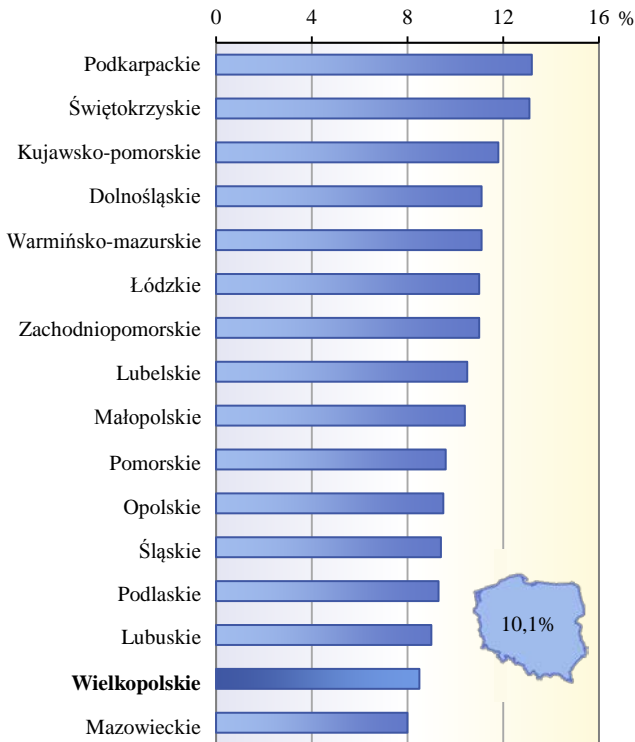

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2012 r.

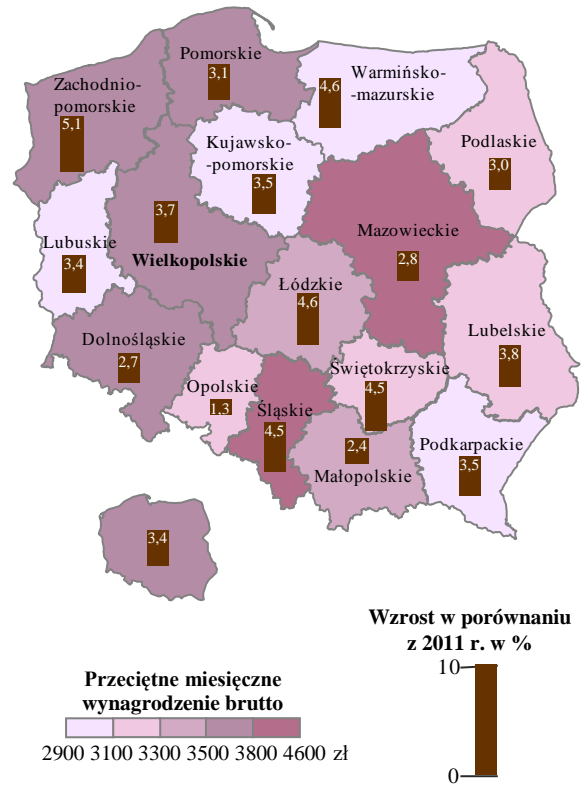
^a Przeciętnie w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami opublikowanymi w poprzedniej edycji *Raportu*, patrz nota str. 38.

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2012 r.

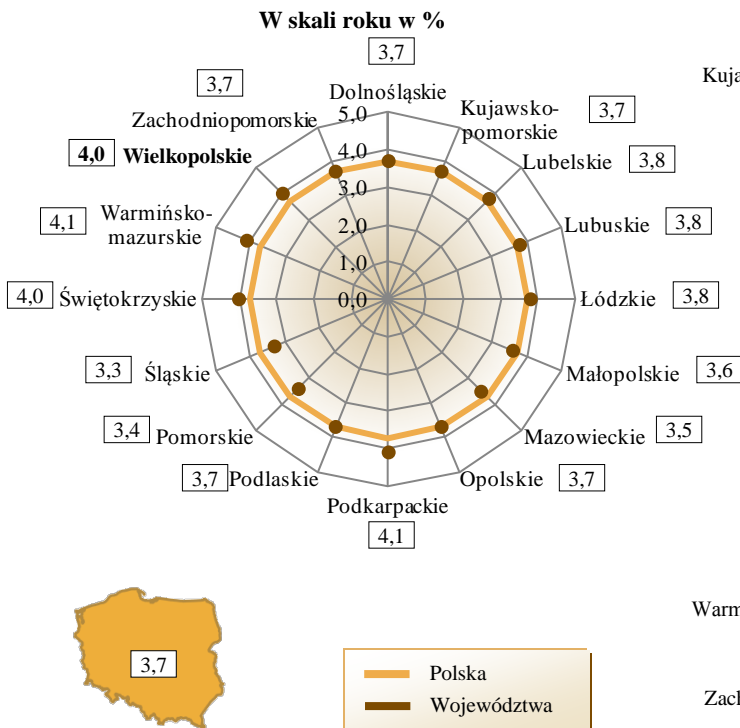

^a Przeciętnie w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami opublikowanymi w poprzedniej edycji *Raportu*, patrz nota str. 38.

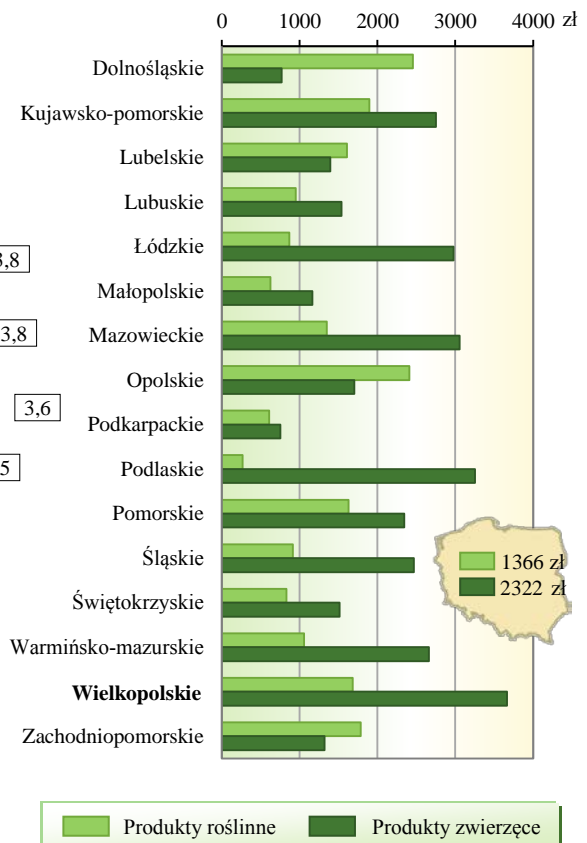
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.

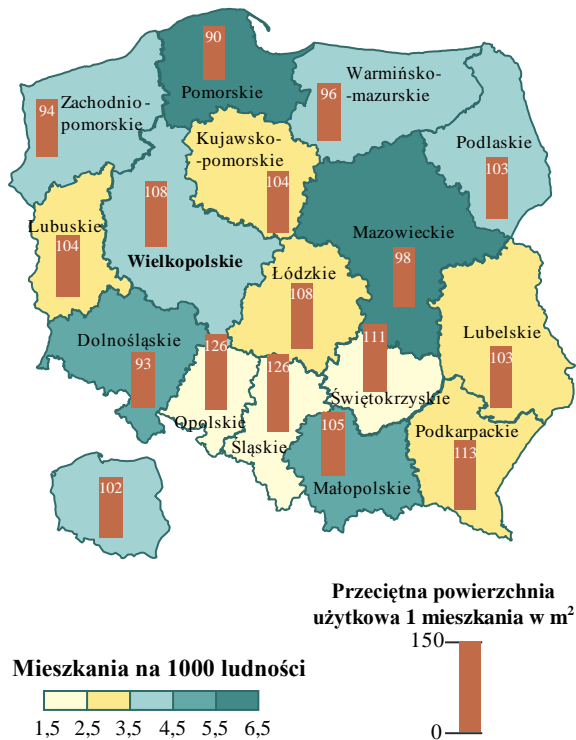
Wyk. 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2012 r.

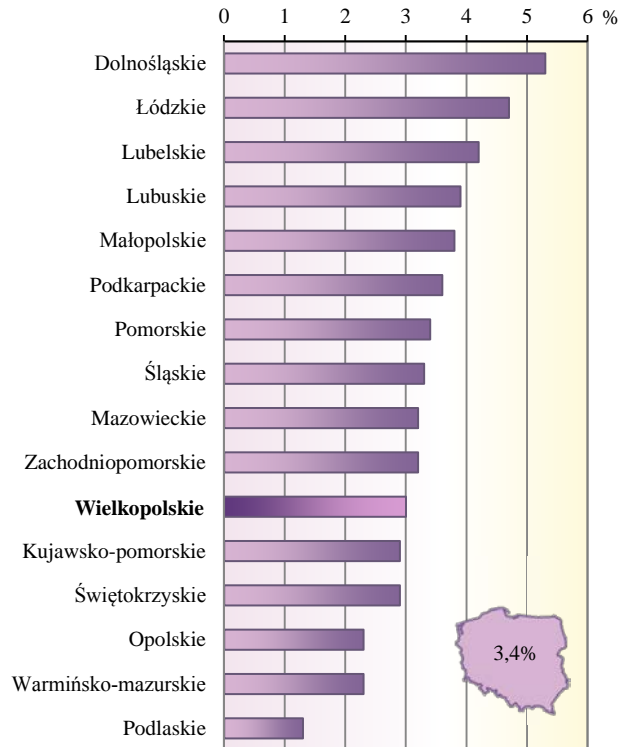
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2012 r.

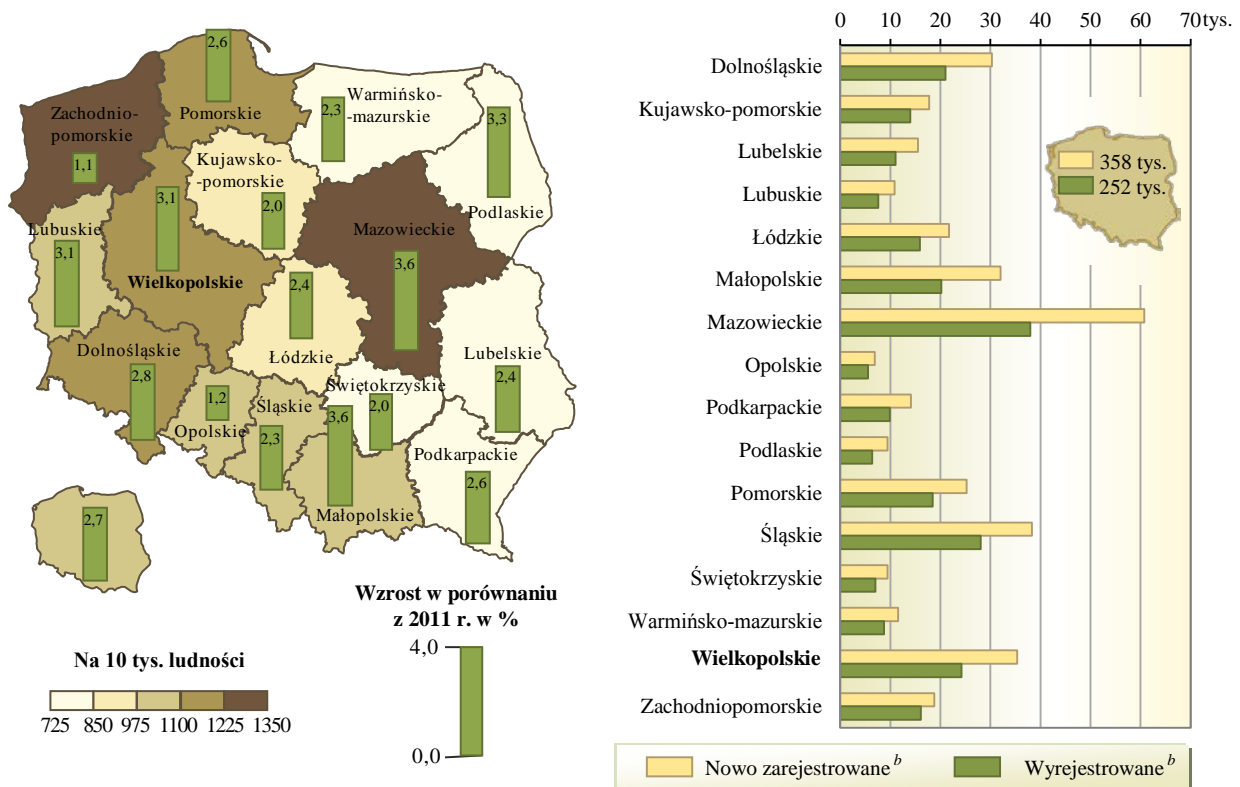
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2012 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2012 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2012 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹
DO POZIOMU POWIATÓW W 2012 R. Stan w dniu 31 XII

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

	Powierzchnia w ha	Ludność (31 XII 2012, w tys)
WIELKOPOLSKIE	2982651	3462
podregiony:		
Kaliski	578445	673
Koniński	639730	661
Leszczyński	599553	552
Pilski	645914	414
Poznański	492818	611
M. Poznań	26191	551

Podregion kaliski		Podregion koniński		Podregion leszczyński	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
jarociński	Kalisz	gnieźnieński	Konin	gostyński	Leszno
kaliski		kolski		grodziski	
kępiński		koniński		kościański	
krotoszyński		ślupecki		leszczyński	
ostrowski		turecki		międzychodzki	
ostrzeszowski		wrzesiński		nowotomyski	
pleszewski				rawicki	
				wolsztyński	
Podregion pilski		Podregion poznański		Podregion m. Poznań	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
chodzieski		obornicki			Poznań
czarnkowsko- -trzcianecki		poznański			
pilski		średzki			
wągrowiecki		śremski			
złotowski		szamotulski			

Według stanu w dniu 1 I 2012 r. województwo wielkopolskie zajmowało powierzchnię 29826 km² (2982651 ha), co stanowi 9,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (wg stanu w dniu 31 XII 2012 r.) mieszkało 3462196 ludności, tj. 9,0% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 116 osób (w kraju 123). W miastach mieszkało 55,5% ludności województwa.

LUDNOŚĆ

W województwie wielkopolskim utrzymuje się niewielki wzrost liczby ludności. W 2012 r. w niemal wszystkich powiatach województwa odnotowano dodatni przyrost naturalny. Ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały było dodatnie. Saldo migracji zagranicznych, tak jak w poprzednich okresach, przyjmowało wartości ujemne.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2012 r. ludność województwa wielkopolskiego liczyła 3462 tys. osób, tj. o 7 tys. osób więcej niż przed rokiem i o 15 tys. osób więcej niż w 2010 r. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu 2012 r. wyniosła w województwie 116. W Polsce gęstość zaludnienia wyniosła 123. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższą

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto:

- dla lat 2007–2009 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002;
- dla lat 2010–2012 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.; dane za lata 2010 i 2011 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji;
- dodatkowo w tablicach dane dla 2010 r. zaprezentowano w dwóch wariantach: A – bilans oparty na wynikach NSP'2002, w celu umożliwienia porównania z danymi dla lata 2007-2009 oraz B – bilans oparty na wynikach NSP'2011, w celu umożliwienia porównania z danymi dla lat 2011–2012.

jego wartość notowano w powiatach złotowskim, czarnkowsko-trzcianeckim i międzychodzkiem.

Struktura ludności według płci w województwie wielkopolskim od 2010 r. nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu 2012 r., podobnie jak przed rokiem i w 2010 r., wyniósł 51,4%. W Polsce tendencja jest podobna — kobiety w 2012 r. stanowiły 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie analogicznym jak rok wcześniej (i w latach poprzednich), osiągając wartość 106, w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W województwie wielkopolskim w 2012 r. zarejestrowano 37833 urodzenia żywe, tj. o 249 mniej niż przed rokiem i o 3076 mniej niż w 2010 r. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 10,94‰ był niższy w odniesieniu do notowanego rok wcześniej (11,03‰) i niższy niż w 2010 r. (11,89‰).

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
POLSKA							
Stan w dniu 30 VI w tys.	38116	38116	38153	38187	38517	38526	38534
w tym kobiety.....	19699	19708	19730	19748	19869	19876	19882
Miasta	23351	23305	23294	23284	23448	23405	23360
Wieś	14765	14811	14859	14903	15068	15121	15174
Stan w dniu 31 XII:							
w tysiącach.....	38116	38136	38167	38200	38530	38538	38553
na 1 km ²	122	122	122	122	123	123	123
w tym kobiety:							
w tysiącach	19704	19721	19739	19756	19877	19884	19884
na 100 mężczyzn.....	107	107	107	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23317	23288	23278	23264	23429	23386	23336
w %.....	61,2	61,1	61,0	60,9	60,8	60,7	60,6
Wieś: w tysiącach	14799	14848	14889	14936	15101	15153	15197
w %	38,8	38,9	39,0	39,1	39,2	39,3	39,4
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE							
Stan w dniu 30 VI w tys.	3382	3391	3403	3414	3442	3450	3459
w tym kobiety.....	1742	1746	1753	1758	1767	1772	1777
Miasta	1920	1917	1914	1912	1929	1925	1922
Wieś	1462	1475	1489	1502	1513	1525	1537
Stan w dniu 31 XII:							
w tysiącach.....	3387	3398	3408	3419	3447	3455	3462
na 1 km ²	114	114	114	115	116	116	116
w tym kobiety:							
w tysiącach	1744	1750	1755	1761	1770	1775	1778
na 100 mężczyzn.....	106	106	106	106	106	106	106
Miasta: w tysiącach	1918	1915	1913	1911	1928	1924	1920
w %.....	56,6	56,4	56,1	55,9	55,9	55,7	55,5
Wieś: w tysiącach	1469	1483	1495	1509	1519	1531	1542
w %	43,4	43,6	43,9	44,1	44,1	44,3	44,5

^a Patrz nota na str. 24.

W 2012 r. w województwie zmarło 31536 osób, tj. o 781 osób więcej niż przed rokiem i o 499 osób więcej niż w 2010 r. Ogólny **współczynnik zgonów** wyniósł 9,12‰, podczas gdy rok wcześniej – 8,91‰, a w 2010 r. – 9,02‰. W stosunku do roku poprzedniego i 2010 r. wzrosła umieralność niemowląt. **Współ-**

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI): do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały, od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

czynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2012 r. przyjął wartość 4,49‰, wobec 3,65‰ – w 2011 r. i 4,40‰ – w 2010 r.

Tabl. 3. **Ludność według województw**
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.			Średnioroczne tempo przyrostu/ubytku liczby ludności w %	
	2010	2011	2012	2011	2012
Polska	38530	38538	38533	0,02	-0,01
Dolnośląskie	2917	2917	2914	-0,02	-0,08
Kujawsko-pomorskie ..	2099	2098	2096	-0,02	-0,09
Lubelskie	2179	2172	2166	-0,31	-0,29
Lubuskie	1023	1023	1023	-0,01	0,02
Łódzkie	2542	2534	2525	-0,34	-0,36
Małopolskie	3337	3347	3354	0,30	0,22
Mazowieckie	5267	5286	5302	0,35	0,31
Opolskie	1017	1014	1010	-0,32	-0,37
Podkarpackie	2128	2129	2130	0,03	0,06
Podlaskie	1203	1201	1199	-0,20	-0,19
Pomorskie	2275	2284	2290	0,35	0,29
Śląskie	4635	4626	4616	-0,19	-0,23
Świętokrzyskie	1283	1278	1274	-0,35	-0,32
Warmińsko-mazurskie	1454	1453	1451	-0,08	-0,13
Wielkopolskie	3447	3455	3462	0,25	0,19
Zachodniopomorskie ...	1724	1723	1721	-0,06	-0,08

W województwie wielkopolskim w 2012 r. zanotowano dodatni **przyrost naturalny**. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 6297, podczas gdy rok wcześniej wyniosła 7327, a przed dwoma laty 9872. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość 1,82‰ i był niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (2,12‰) oraz niższy niż w 2010 r. (2,87‰). Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2012 r. ukształtował się na poziomie 0,04‰.

W województwie wielkopolskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował wartości ujemne jedynie w dwóch miastach na prawach powiatu: Kaliszu (-2,39‰) i Koninie (-0,29) oraz powiecie ostrzeszowskim (-0,43‰). W pozostałych powiatach notowano wartości dodatnie, najwyższą w powiecie poznańskim (5,17‰).

W urzędach stanu cywilnego w 2012 r. zarejestrowano 19103 nowo zawarte małżeństwa, tj. o 171 mniej niż przed rokiem i o 2088 mniej niż w 2010 r. Niższy niż przed rokiem był również **współczynnik małżeństw**, który w 2012 r. osiągnął poziom 5,52‰ (wobec 5,58‰ odpowiednio w 2011 r. i 6,16‰ w 2010 r.). We wszystkich analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w województwie wielkopolskim niż średnio w Polsce.

Tabl. 4. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
POLSKA							
Małżeństwa	6,52	6,76	6,57	5,98	5,93	5,36	5,29
Urodzenia żywe	10,18	10,87	10,95	10,82	10,73	10,08	10,02
Zgony	9,90	9,95	10,09	9,91	9,83	9,75	9,99
w tym niemowląt ^b	5,99	5,64	5,57	4,98	4,98	4,73	4,64
Przyrost naturalny ^c	0,28	0,92	0,86	0,91	0,90	0,34	0,04
Saldo migracji wewnętrz- nych i zagranicznych							
na pobyt stały	-0,54	-0,39	-0,03	-0,06	-0,05	-0,11	-0,17
w tym zagranicznych	-0,54	-0,39	-0,03	-0,06	-0,05	-0,11	-0,17
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE							
Małżeństwa	6,99	7,28	6,93	6,21	6,16	5,58	5,52
Urodzenia żywe	11,28	12,08	12,03	11,99	11,89	11,03	10,94
Zgony	9,18	9,19	9,32	9,10	9,02	8,91	9,12
w tym niemowląt ^b	6,69	5,57	5,38	4,40	4,40	3,65	4,49
Przyrost naturalny ^c	2,10	2,89	2,71	2,89	2,87	2,12	1,82
Saldo migracji wewnętrz- nych i zagranicznych							
na pobyt stały	0,55	0,33	0,46	0,37	0,37	0,41	0,18
w tym zagranicznych	-0,37	-0,26	-0,08	-0,13	-0,13	-0,14	-0,21
M. POZNAŃ							
Małżeństwa	6,11	6,68	6,41	5,81	5,68	5,25	5,08
Urodzenia żywe	10,10	11,04	11,30	11,11	10,86	10,54	10,49
Zgony	10,08	10,34	10,09	10,36	10,12	9,74	10,28
w tym niemowląt ^b	6,63	7,76	4,37	4,80	4,80	3,43	3,62
Przyrost naturalny ^c	0,02	0,70	1,21	0,76	0,74	0,80	0,22
Saldo migracji wewnętrz- nych i zagranicznych							
na pobyt stały	-5,53	-5,68	-5,25	-5,52	-5,40	-4,50	-4,18
w tym zagranicznych	-0,55	-0,40	-0,49	-0,59	-0,57	-0,43	-0,37

^a Patrz nota na str. 24. ^b Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

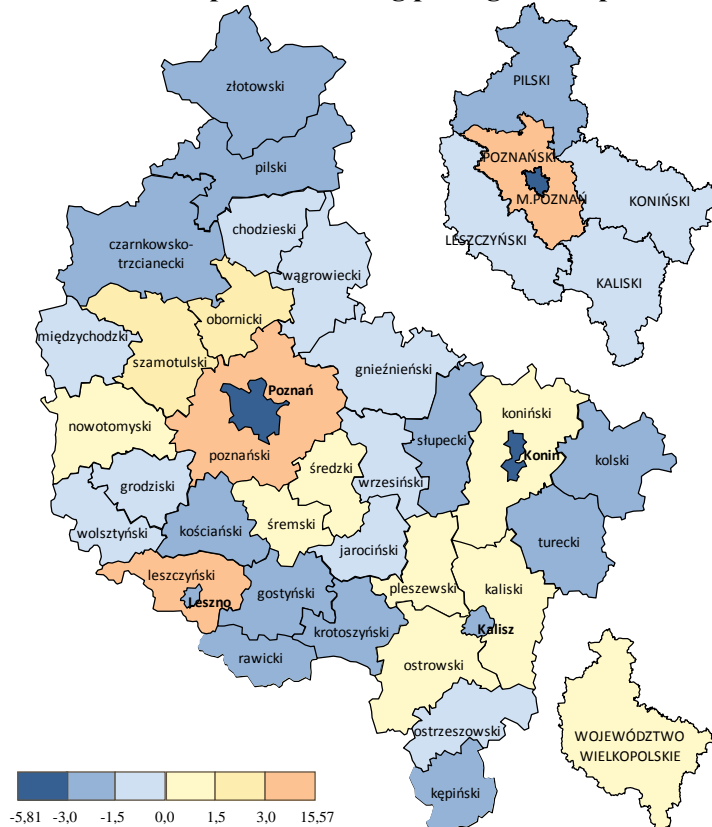
W 2012 r., podobnie jak w roku poprzednim i 2010 r., **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały było dodatnie. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego w tym czasie (w 2012 r. – o 634, w 2011 r. – o 1405, a w 2010 r. – o 1273).

Biorąc pod uwagę tylko migracje zagraniczne należy stwierdzić, że zarówno w Polsce, jak i województwie wielkopolskim w latach 2012, 2011 i 2010 liczba emigrantów przekraczała liczbę imigrantów. W województwie wielkopolskim współczynnik salda migracji zagranicznej na 1000 ludności w 2012 r. wyniósł -0,21, rok wcześniej -0,14, a w 2010 r. -0,13.

Wyk. 11. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.

Wykr. 12. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie wielkopolskim według powiatów w roku 2012 r., należy stwierdzić, że przyjęło ono wartości dodatnie w 11 powiatach, a ujemne w 24 powiatach. W przeliczeniu na 1000 ludności, współczynnik migracji stałej osiągnął najwyższą wartość w powiecie poznańskim (15,57), a najniższą w Koninie (-5,81).

Dane prezentujące ludność w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- *„Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,*
  - *„Stan i ruch naturalny ludności w województwie wielkopolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku,*
  - *„Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie wielkopolskim” – publikacja dostępna co roku, także w wersji książkowej,*
  - *jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-
-

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

Rok 2012 był trzecim z kolei, w którym notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim, przy czym tempo tego wzrostu było wolniejsze niż 2011 r.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim w 2012 r. ukształtowało się na poziomie 597,1 tys. osób, tj. o 0,5% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 4,8% odpowiednio w 2011 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,1% (wobec wzrostu odpowiednio o 3,2% w 2011 r.).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

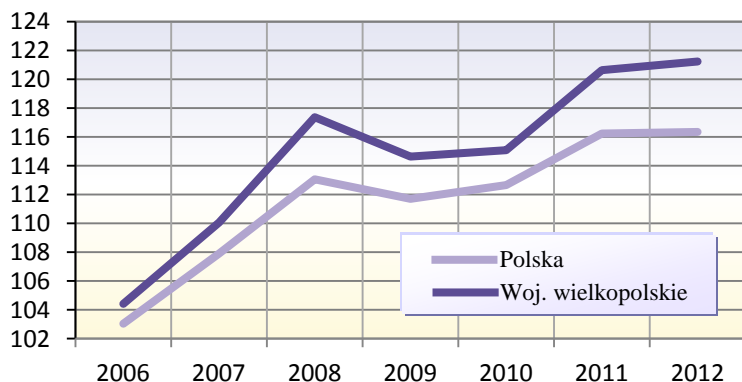
Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012		
	w tysiącach		2005=100	2011=100	
Polska ^a	4769,3	5544,1	5548,7	116,2	100,1
Województwo wielkopolskie	492,5	594,1	597,1	121,2	100,5
M. Poznań	146,2	141,0	141,0	96,4	100,0

^a Łącznie z Poczta Polska i Telekomunikacją.

Wyk. 13. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

2005 = 100

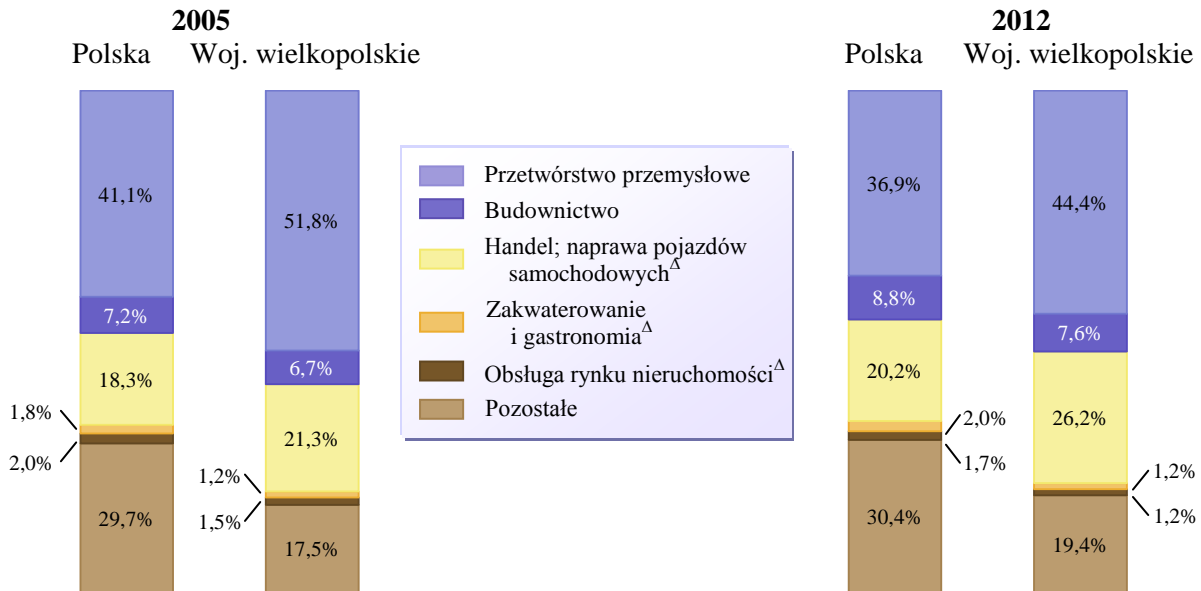
Liczba zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniosła 265,2 tys. osób, tj. 44,4% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw.

W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie wzrosło m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja (o 10,7%), transport i gospodarka magazynowa (o 8,5%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 4,6%), natomiast zmniejszyło się w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia

zakwaterowanie i gastronomia

(o 5,1%), obsługa rynku nieruchomości (o 3,1%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,9%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 1,8%).

Wyk. 14. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Tabl. 6. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim

Wyszczególnienie	2011				2012				w tys. osób
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó l e m	104,9	105,1	104,9	104,8	101,5	100,6	100,7	100,5	597,1
w tym:									
Przemysł	103,3	103,2	103,2	103,4	99,7	98,6	98,5	98,4	293,3
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	103,3	103,3	103,4	103,5	99,6	98,4	98,4	98,2	265,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	112,2	106,1	107,1	107,0	105,8	105,2	103,4	104,6	9,1
Budownictwo	105,9	104,6	104,3	104,8	100,4	100,6	100,9	98,9	45,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	105,5	105,8	105,8	106,1	104,3	103,3	103,0	103,0	156,4
Transport i gospodarka magazynowa	105,7	111,0	110,6	108,9	110,6	108,5	108,3	108,5	35,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	104,1	103,3	101,4	98,7	92,3	92,5	94,6	94,9	7,3
Informacja i komunikacja	113,4	112,1	112,7	113,1	104,9	108,7	110,4	110,7	9,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	104,9	107,5	108,8	108,3	97,3	97,5	96,1	96,9	7,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	116,8	116,2	112,9	107,3	100,1	101,0	101,8	102,9	20,3

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2012 r. w województwie wielkopolskim zaobserwowano niewielkie pogorszenie sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano nieznaczny wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, ale jednocześnie duży wzrost liczby osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące. W porównaniu z 2011 r., zwiększyła się liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych oraz ofert zatrudnienia.

W końcu grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego wyniosła 147,9 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 12,9 tys. osób, tj. o 9,6%), lecz niższa niż w 2005 r. (o 63,5 tys. osób, tj. o 30,0%). W skali kraju na koniec 2012 r. liczba bezrobotnych była o 7,8% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 1,4% w 2011 r.), ale w stosunku do 2005 r. spadek wyniósł 22,9% i był mniejszy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się wg klasyfikacji zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2773,0	1982,7	2136,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2793,2	2591,5	2655,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3019,8	2563,5	2500,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	158	90	93
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,6	12,5	13,4
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	211,4	135,0	147,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	241,4	202,4	211,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	262,3	202,6	198,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	144	72	73
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	14,6	9,1	9,9

^a W ciągu roku.

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
M. POZNAŃ			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	19,6	11,6	13,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	23,8	19,9	21,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	25,7	19,6	18,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	76	35	68
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	6,2	3,6	4,2

^a W ciągu roku.

W województwie wielkopolskim w końcu 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w trzydziestu trzech powiatach, przy czym najwyższy – w poznańskim (o 32,3%), a najmniejszy – w rawickim (o 0,1%). Tylko w dwóch powiatach notowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych: w kępińskim (o 8,4%) oraz w krotoszyńskim (o 1,8%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 82,1% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2011 r. – 82,3%); 85,3% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 84,0%). Bezrobotni mieszkańcy wsi stanowili 47,3% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 47,5%).

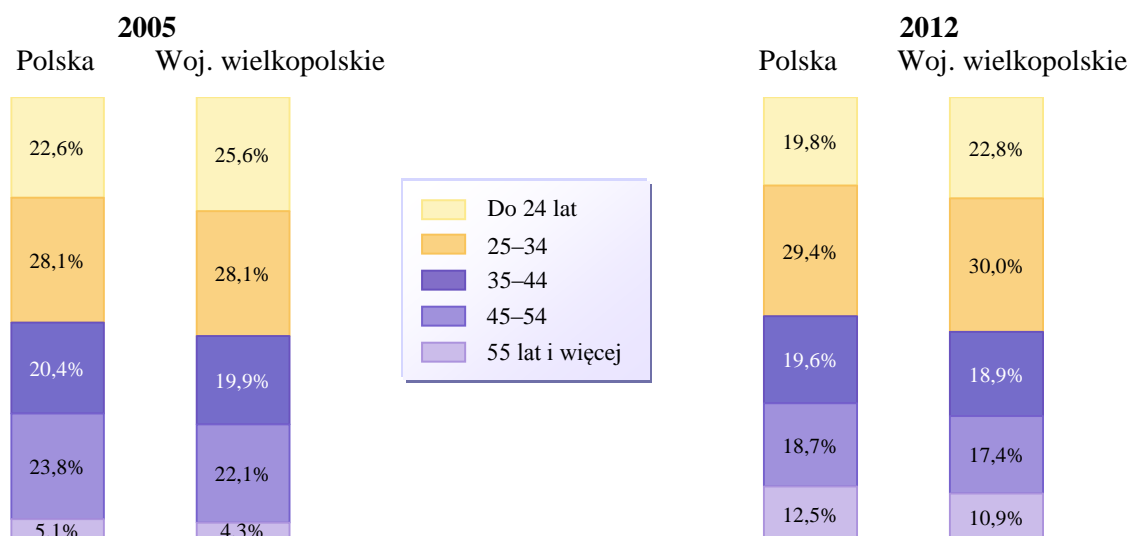
W końcu grudnia 2012 r. w województwie wielkopolskim wśród bezrobotnych przeważały kobiety. Stanowiły one 55,0% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (rok wcześniej 58,1%), a ich liczba była o 3,7% większa niż przed rokiem. Wśród bezrobotnych mężczyzn odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 17,7%.

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2012 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (44,3 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,2 p.proc. do 30,0%). Udział bezrobotnych osób w grupach wieku poniżej 25 lat i 45–54 lata zmniejszył się w stosunku do 2011 r. (odpowiednio: o 1,4 p.proc. do 22,7% i o 0,6 p.proc. do 17,4%).

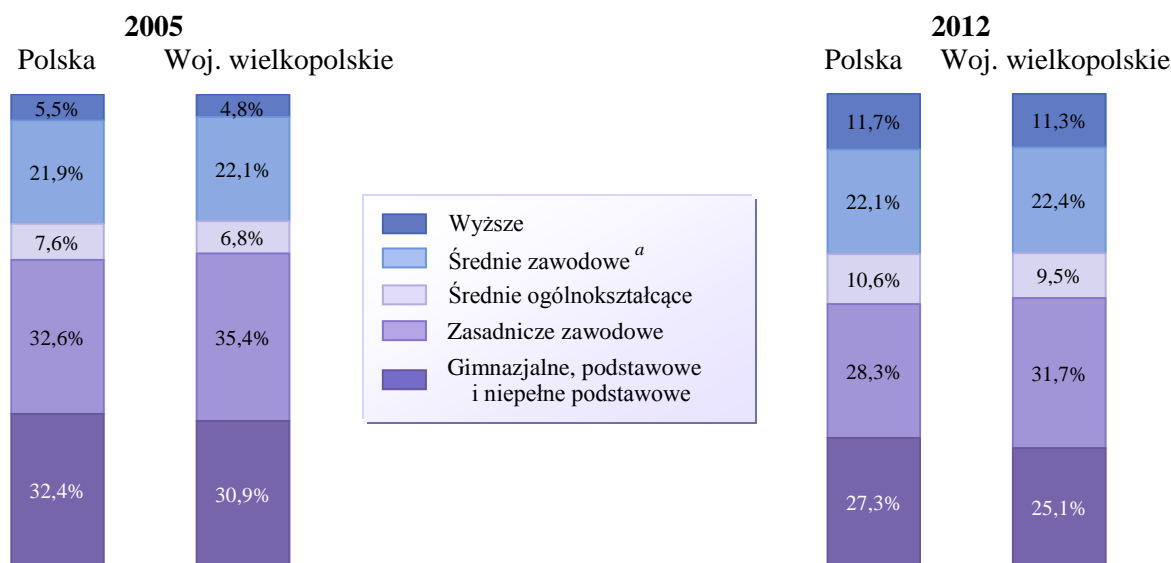
Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (odpowiednio 31,7% i 25,1% ogółu bezrobotnych). Udział osób z najniższym wykształceniem zwiększył się w porównaniu z 2011 r. o 0,1 p.proc. Coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w ciągu ostatniego roku zwiększyła się najbardziej (o 12,7%), a ich odsetek wzrósł o 0,3 p.proc. do poziomu 11,3%.

Wyk. 15. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

Stan w dniu 31 XII

Wyk. 16. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

Stan w dniu 31 XII

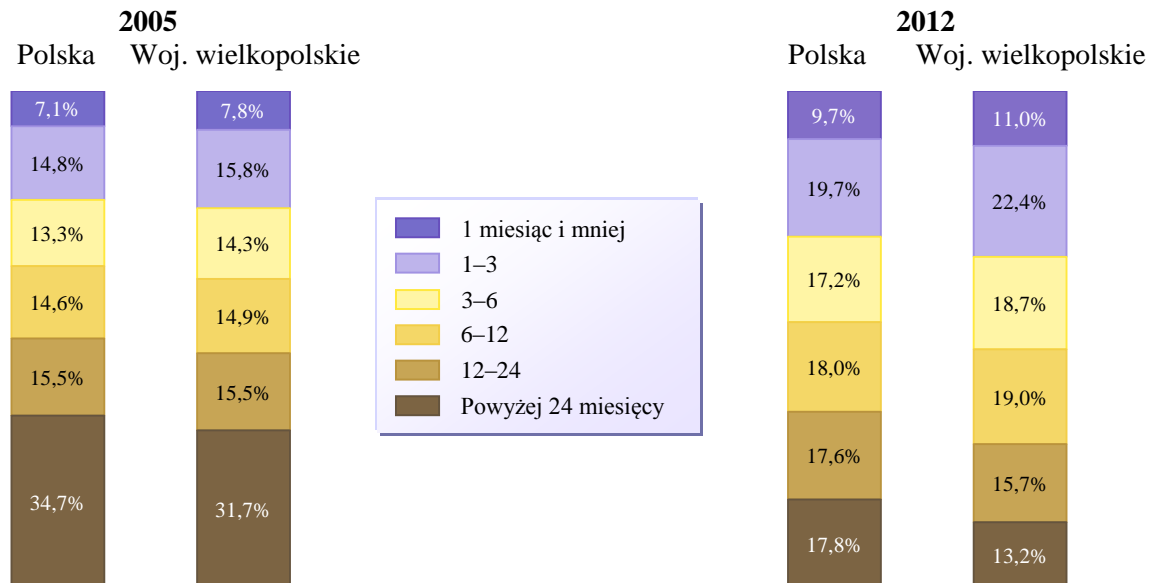
^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy największy wzrost w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące (jej udział wzrósł do 13,2%, tj. o 1,5 p.proc.). Największy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy 12–24 miesiące, a ich udział obniżył się o 1,6 p.proc. do 15,7%.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby z krótkim stażem 1–5 lat oraz ze stażem 10–20 lat (odpowiednio 25,5% i 15,7% liczby bezrobotnych ogółem). W porównaniu z rokiem po-

przednim najbardziej zwiększył się udział osób ze stażem powyżej 30 lat, których odsetek wzrósł do poziomu 4,4%, tj. o 0,5 p.proc.

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

W województwie wielkopolskim w końcu grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była o 9,4% wyższa niż rok wcześniej (w tym najbardziej wzrosła w przypadku kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka o 14,7%), jej udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. zwiększył się o 0,4 p.proc. do poziomu 10,3%. Najliczniejszymi grupami bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy były: osoby długotrwale bezrobotne (63,0 tys. osób), choć ich odsetek zmniejszył się w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. o 0,6 p.proc. do 42,6% oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych (39,0 tys. osób), których odsetek również się zmniejszył o 0,6 p.proc. do 26,4%. Liczba osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia wzrosła o 12,5%, a ich udział w ogóle bezrobotnych wzrósł o 0,3 p.proc. do 9,4%. Stosunkowo mało liczną grupę stanowiły osoby niepełnosprawne (8,5 tys., tj. wzrost o 11,5% w porównaniu z końcem grudnia 2011 r.) – ich odsetek zwiększył się o 0,1 p.proc. do 5,7%. Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia stanowiły 20,4% bezrobotnych (wzrost o 0,7 p.proc.), a udział bezrobotnych do 25 roku życia obniżył się o 1,5 p.proc. do 22,7%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego dla województwa wielkopolskiego w kolejnych miesiącach 2012 r. (oprócz stycznia i lutego) była równa lub wyższa od notowanej w analogicznych okresach 2011 r., a maksymalna zmiana wynosiła 0,8 p.proc. (w kraju stopa bezrobocia w każdym miesiącu była na tym samym lub wyższym poziomie niż w 2011 r., a maksymalna zmiana sięgała 0,9 p.proc.).

Tabl. 8. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	147,6	128,3	125,8	135,0	148,6	134,7	135,3	147,9
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	97,9	98,2	100,7	99,8	100,7	105,0	107,5	109,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	56,5	39,9	51,5	54,5	55,5	42,0	52,7	61,2
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	90,4	84,0	87,5	82,6	98,2	105,5	102,4	112,3
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	44,1	59,1	54,0	45,3	41,9	55,9	52,1	48,5
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	97,2	87,7	83,5	81,4	94,9	94,6	96,6	107,0
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	12,4	-19,3	-2,5	9,2	13,6	-13,9	0,6	12,6
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	9,9	8,7	8,6	9,1	9,9	9,0	9,1	9,9

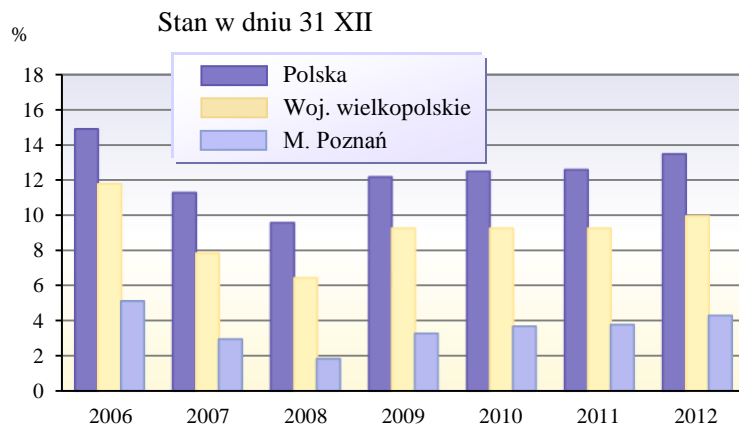
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej

W końcu grudnia stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce wyniosła 13,4% i wzrosła o 0,9 p.proc. w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem, ale była niższa o 4,2 p.proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. W województwie w końcu 2012 r. stopa bezrobocia rejestrowanego była najniższa w kraju i ukształtowała się na poziomie 9,9%, tj. o 0,8 p.proc. wyżej niż rok wcześniej, była jednak niższa (o 4,7 p.proc.) w stosunku do 2005 r.

Wzrost stopy bezrobocia w skali roku odnotowano w trzydziestu dwóch powiatach i wyniósł on od 0,1 p.proc. w powiecie rawickim do 2,4 p.proc. w powiecie międzychodzkiem. Najmocniejszy spadek notowano w powiecie kępińskim i krotoszyńskim (po 0,2 p.proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością tego wskaźnika w powiatach wyniosła 17,8 p.proc. i w skali roku zwiększyła się o 0,9 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: wągrowieckim (22,0%), złotowskim (18,9%) oraz konińskim (18,8%), zaś najniższą – w Poznaniu (4,2%) i powiecie poznańskim (4,7%) oraz w powiecie kępińskim (6,0%).

W 2012 r. w województwie wielkopolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 211,4 tys. osób i była większa niż przed rokiem (o 9,0 tys., tj. o 4,5%) ale mniejsza w porównaniu z zanotowaną w 2005 r. (o 30,1 tys., tj. o 12,5%). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, choć ich udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2011 r. (o 0,3 p.proc.) i wyniósł 75,5%.

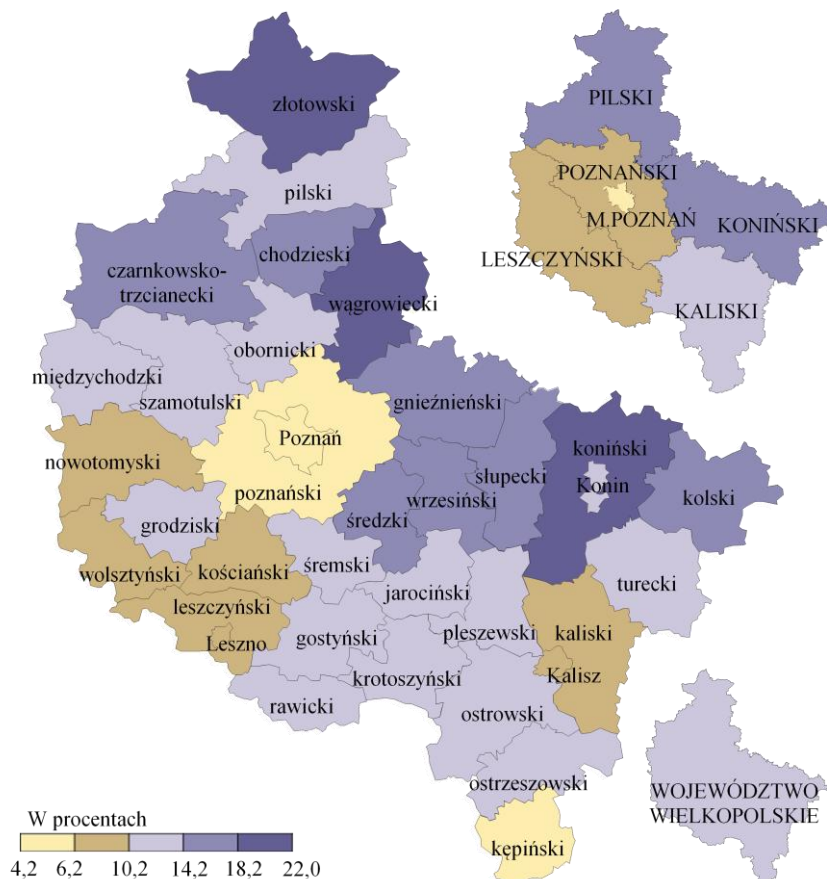
Wyk. 18. Stopa bezrobocia rejestrowanego

W ogólnej liczbie bezrobotnych w skali roku wzrósł udział osób zamieszkałych na wsi (do 47,3%, tj. o 1,9 p.proc.) oraz dotychczas pracujących (do 85,3%, tj. o 1,3 p.proc.). Wzrósł odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 5,6%, tj. o 1,1 p.proc.), spadł odsetek absolwentów (do 7,4%, tj. o 0,2 p.proc.).

Wyk. 19. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.

Stan w dniu 31 XII

Z ewidencji bezrobotnych w województwie wielkopolskim w ciągu 2012 r. skreślono 198,5 tys. osób, tj. o 2,0% mniej niż przed rokiem oraz o 24,4% – niż w analogicznym okresie 2005 r. Główną przyczynę wyrejestrwania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 95,9 tys. osób (wobec 99,0 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 0,5 p.proc. do 48,3%. W strukturze osób

wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano również w przypadku osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (ich odsetek wzrósł do 9,2%, tj. o 3,2 p.proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (do 26,4%, tj. o 1,6 p.proc., a także osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (spadek do 3,1%, tj. o 2,1 p.proc.). Udział osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego wzrósł do 5,7%, tj. o 0,1 p.proc.

W 2012 r. w województwie wielkopolskim bilans bezrobotnych kształtował się mniej korzystnie niż przed rokiem, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 12,9 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 106,5%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 106,2%. Warto zaznaczyć, że w 2012 r. płynność bezrobocia była zdecydowanie większa niż przed rokiem zarówno w województwie, jak i w kraju.

Powiatowe urzędy pracy w województwie wielkopolskim w ciągu całego 2012 r. miały do dyspozycji 62,3 tys. ofert pracy, tj. o 1,2% więcej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 73 bezrobotnych (wobec 72 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był niższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie jarocińskim (12 osób na 1 ofertę), ostrzeszowskim (28 osób) i kościańskim (29 osób). Natomiast w powiecie międzychodzkiem na 1 ofertę przypadało 767 osób bezrobotnych.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL¹) przeprowadzonego w IV kwartale 2012 r. w województwie wielkopolskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- nastąpił spadek bezrobocia; zmniejszyła się liczba bezrobotnych oraz spadła stopa bezrobocia (choć wzrosła stopa bezrobocia wśród mężczyzn oraz w miastach),
- zwiększył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności,
- spadło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w regionie liczyła 1477 tys. osób, a biernych zawodowo – 1102 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (1362 tys. osób) i bezrobotni (114 tys.).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP'2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

Tabl. 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17295	17394
pracujący	15557	15613	15636
bezrobotni	1597	1682	1757
Bierni zawodowo w tys.	13826	13729	13656
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	55,7	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,3	50,4
Stopa bezrobocia w %	9,3	9,7	10,1
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	1483	1437	1477
pracujący	1356	1325	1362
bezrobotni	127	113	114
Bierni zawodowo w tys.	1090	1101	1102
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,6	56,6	57,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	52,7	52,2	52,8
Stopa bezrobocia w %	8,6	7,9	7,7

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa niewielkiej zmianie w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego oraz w stosunku do dwóch lat wcześniej. W odniesieniu do analogicznego okresu 2011 r. zwiększył się udział pracujących (o 0,6 p.proc.). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 0,1 p.proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (o 0,5 p.proc.).

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2012 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 2,8%, natomiast w odniesieniu do sytuacji sprzed dwóch lat zmniejszyła się o 0,4%. W omawianym okresie

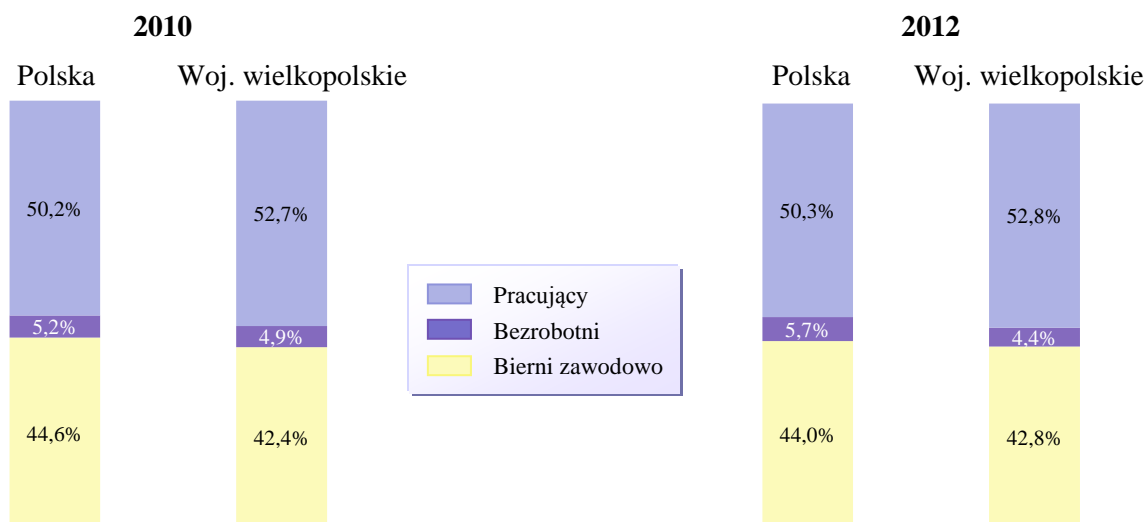
Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

współczynnik aktywności zawodowej w województwie ukształtował się na poziomie 57,3% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,0%). W województwie w ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się o 0,7 p.proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – zmniejszył się o 0,3 p.proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 0,3 p.proc. i 0,6 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie wielkopolskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (67,0%, wobec 48,3%).

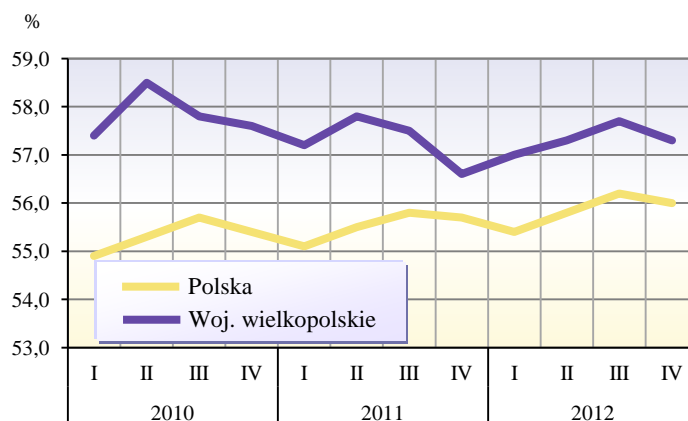
Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2012 r. liczyła 1362 tys., tj. o 2,8% więcej niż przed rokiem (w przypadku mężczyzn wzrost ten wyniósł 1,2%, a wśród kobiet 5,2%).

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2012 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15–24 lata (9,5%) i 55 lat i więcej (13,7%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek mieściły się w granicach 22,6% –27,5%.

Wyk. 20. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

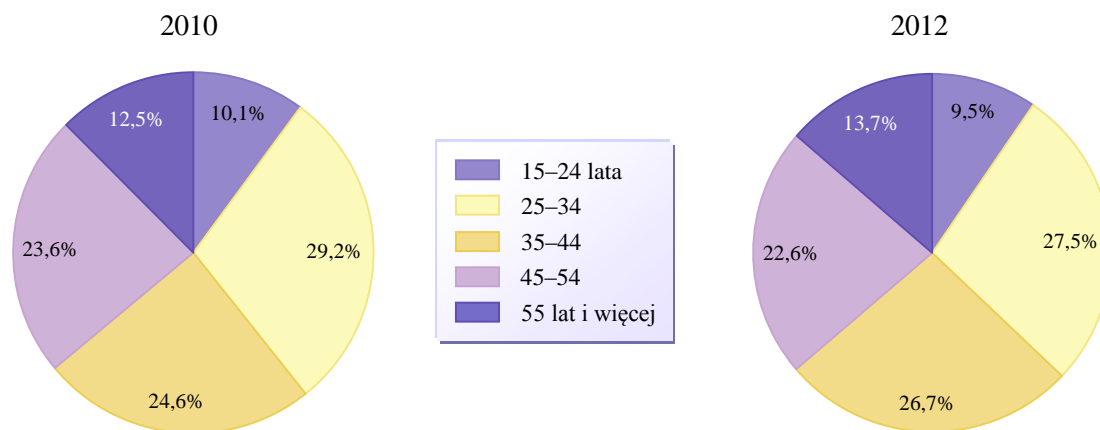
Wyk. 21. Współczynnik aktywności zawodowej

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

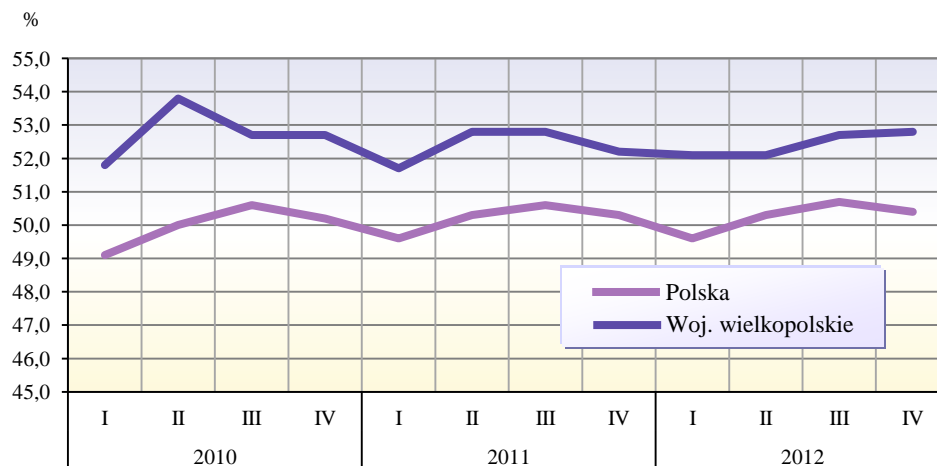
- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
  - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
  - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wyk. 22. **Struktura pracujących według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie wielkopolskim wyniósł 52,8% i był o 2,4 pkt proc. wyższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2011 r. zwiększył się on o 0,6 p.proc. (w skali kraju wzrósł o 0,1 p.proc.), przy czym obserwowany w tym czasie wzrost wskaźnika dotyczył jedynie kobiet (o 1,4 p.proc.), w przypadku mężczyzn nastąpił spadek o 0,2 p.proc.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

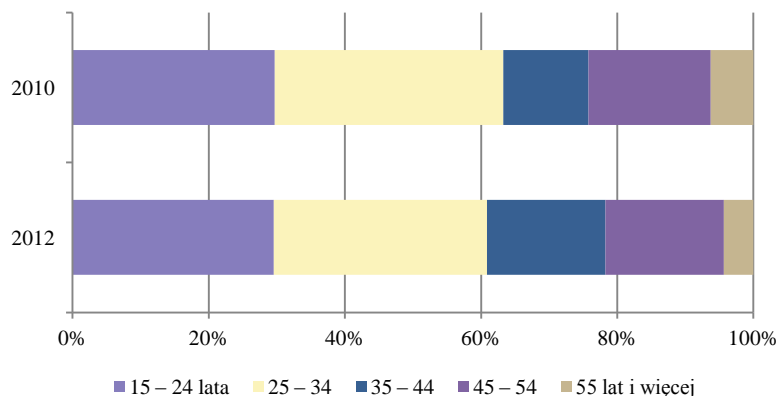
Wyk. 23. **Wskaźnik zatrudnienia**

W IV kwartale 2012 r. liczba bezrobotnych w województwie wielkopolskim wyniosła 114 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zwiększyła się o 1 tys. osób, jednak ten kierunek zmian dotyczył jedynie mężczyzn (wzrost o 6,3%), w przypadku kobiet nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych (o 1,6%).

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w IV kwartale 2012 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25-34 lata (31,6% ogółu bezrobotnych). Najmniejszy udział w zbiorowości stanowiły osoby 55-letnie i starsze (4,4%).

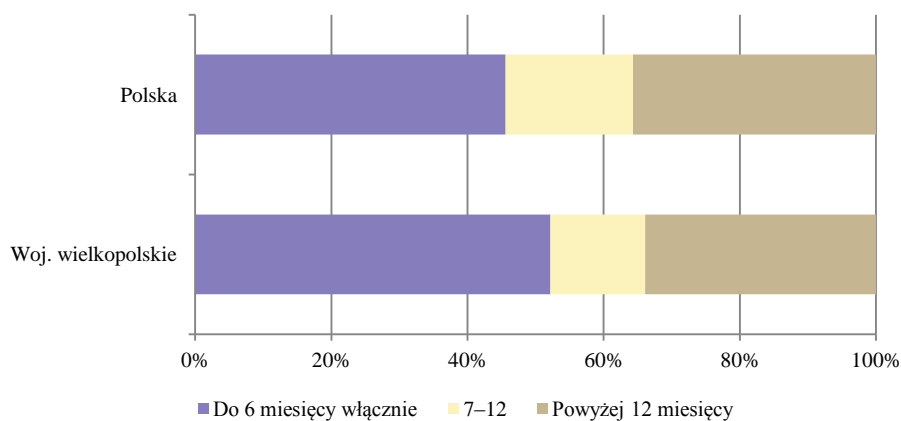
***Bezrobotni** to osoby w wieku 15-74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.*

Wyk. 24. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2012 r. w województwie wielkopolskim wyniósł 10,7 miesiąca (w kraju – 11,7 miesięcy). W okresie roku czas ten uległ skróceniu o 0,3 miesiąca (w Polsce – był dłuższy o 0,6 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 39 tys. i stanowiła 34,2% ogółu bezrobotnych (wobec 31,9% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2012 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 35,7% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zwiększył się o 2,5 p.proc.

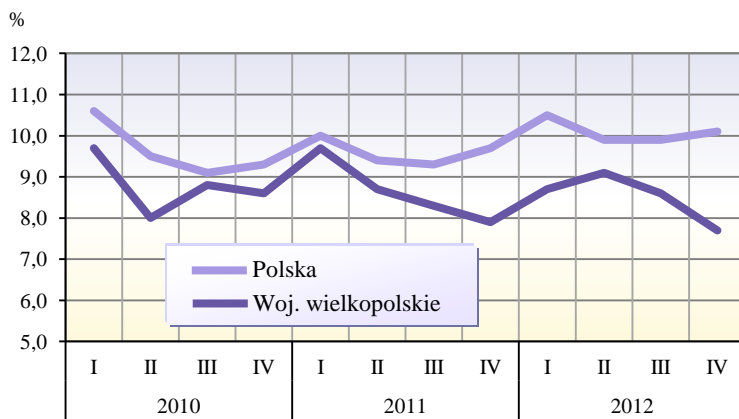
Wyk. 25. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2012 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2012 r. w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 7,7% i była o 2,4 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W skali roku stopa bezrobocia w województwie zmniejszyła się o 0,2 p.proc. (w Polsce – wzrost o 0,4 p.proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2011 r. odnotowano jej spadek o 0,9 p.proc. (w kraju wzrost – o 0,8 p.proc.). W IV kwartale 2012 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 6,2%, a wśród kobiet – 9,7%.

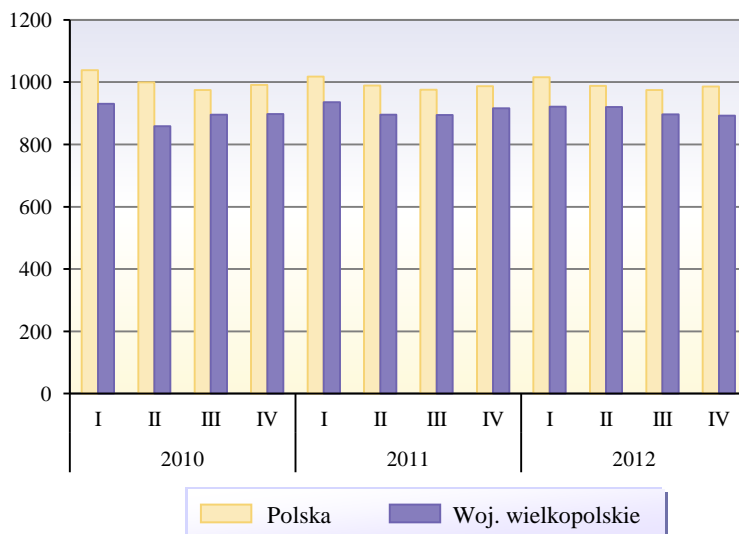
Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 26. Stopa bezrobocia wg BAEL

w województwie wielkopolskim zwiększyła się o 0,1%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była wyższa o 1,1%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,5% i 1,2%. Większość populacji osób biernych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2012 r. wyniósł 62,9%.

Wyk. 27. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1102 tys. osób i stanowiła 42,7% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 44,0%. W ciągu roku liczba biernych zawodowo

W IV kwartale 2012 r. na 1000 pracujących przypadało 893 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 916 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 897 osób. Zarówno w IV kwartale 2012 r. jak i analogicznych okresach 2011 r. i 2010 r. w regionie na 1000 pracujących przypadało mniej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie wielkopolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. w województwie wielkopolskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim, a jego systematyczny wzrost notowano w kolejnych okresach narastających omawianego roku. W porównaniu z 2011 r. zwiększył się również czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012		
	w złotych			2005=100	2011=100
Polska ^a	2515,70	3604,68	3728,36	148,4	103,4
Województwo wielkopolskie	2245,10	3291,06	3412,35	152,0	103,7
M. Poznań	2703,63	4031,58	4148,48	153,4	102,9

^a Łącznie z Poczta Polska i Telekomunikacją.

W 2012 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3412,35 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 3,7%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 3728,36 zł, co oznacza wzrost o 3,4% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił niemal we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w regionie, przy czym najwyższy notowano w: administrowaniu i działalności wspierającej (o 16,4%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 8,7%), przetwórstwie przemysłowym (o 5,0%). W sekcji informacja i komunikacja wystąpił spadek wynagrodzeń (o 6,7%).

W omawianym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie wielkopolskim zanotowano w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz górnictwie i wydobywaniu; przekroczyły one, odpowiednio o: 78,5% i 47,5% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w regionie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio o 31,7% i 28,0% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

Tabl. 11. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim**

Sekcje	2011				2012				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó l e m	105,0	105,1	105,1	104,8	105,6	104,7	104,1	103,7	3412,35
w tym:									
Przemysł	104,1	105,1	105,4	105,4	107,3	106,3	105,0	104,4	3567,79
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	104,9	105,6	105,8	105,8	108,7	107,0	105,8	105,0	3421,24
dostawa wody; gospodaro-									
wanie ściekami i odpada-									
mi; rekultywacja ^Δ	100,9	101,9	100,3	101,1	103,8	102,2	103,8	103,1	3460,37
Budownictwo	105,9	105,6	106,7	106,4	103,7	103,6	102,4	102,2	3584,72
Handel; naprawa pojazdów									
samochodowych ^Δ	106,2	103,8	103,5	103,4	102,6	103,1	103,1	102,2	3065,33
Transport i gospodarka maga-									
zynowa	105,2	103,3	103,6	100,9	107,6	108,7	107,9	108,7	3317,72
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	110,0	107,9	107,1	105,6	104,2	103,8	103,9	104,6	2332,14
Informacja i komunikacja	100,3	124,2	113,0	106,5	103,6	80,3	87,8	93,3	4709,50
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	104,3	103,4	104,8	106,3	104,4	104,3	103,3	103,3	4032,06
Administrowanie i działalność									
wspierająca ^Δ	102,1	104,1	105,0	107,1	113,4	113,4	114,4	116,4	2457,89

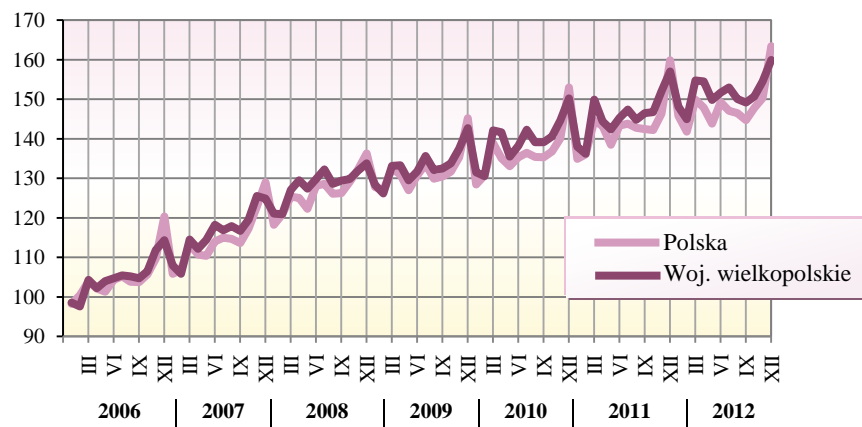
W 2012 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 1066,2 mln godzin, tj. o 0,4% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 473,3 mln (44,4% ogółu) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 275,6 mln (25,9%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. wyniósł 149 godzin.

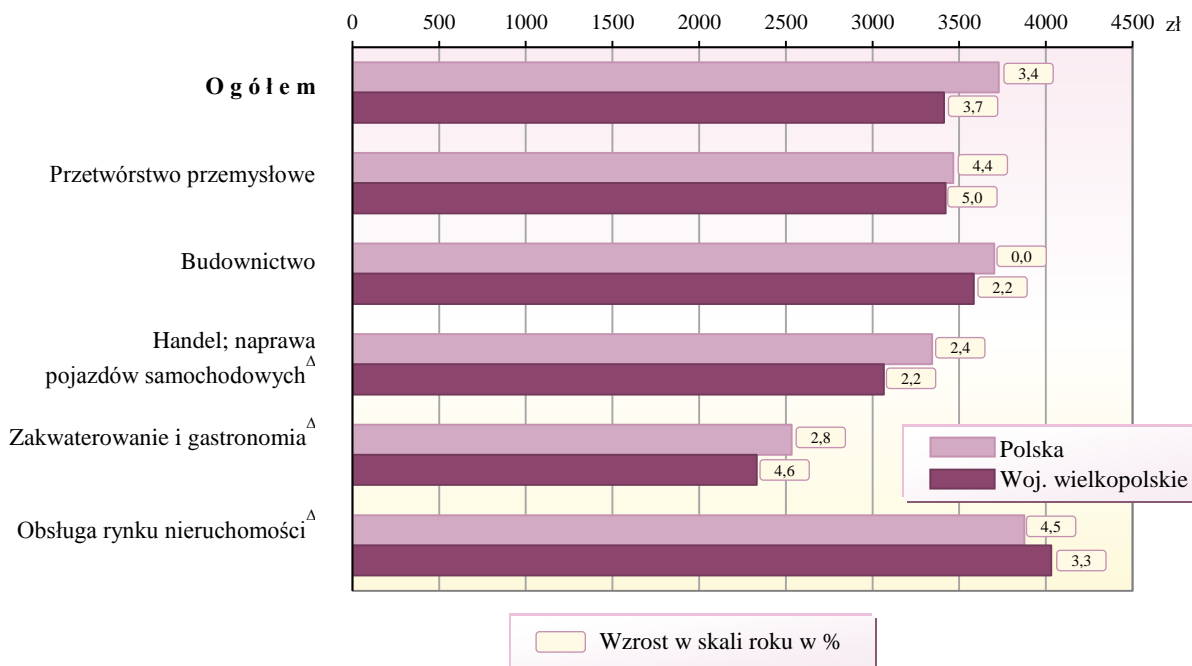
Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 22,93 zł. W porównaniu z 2011 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 3,8%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 43,73 zł, a najniższe w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 15,56 zł.

Wyk. 28. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętne kwartalne 2005 = 100

Wyk. 29. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. w wybranych sekcjach**

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie wielkopolskim w 2012 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów spadała systematycznie w kolejnych okresach narastających. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów w skali roku miała wpływ malejąca zbiorowość rolników indywidualnych, a także zmniejszająca się liczba świadczeniobiorców ZUS.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym, niż wypłacane przez ZUS.

W 2012 r. w województwie wielkopolskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 754,9 tys. osób i była niższa od notowanej przed rokiem (o 5,1 tys. osób, tj. o 0,7%) i niższa niż w 2006 r. (o 2,7 tys. osób, tj. o 0,4%). Większe zmiany w tym zakresie stwierdzono w skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 8636,4 tys. osób, czyli o 1,2% mniej niż w roku poprzednim.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych		2006=100	2011=100	
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów pobierających w tys.	8803,2	8740,8	8636,4	98,1	98,8
świadczenia wypłacane przez ZUS ^a	7217,4	7414,2	7350,7	101,8	99,1
rolników indywidualnych	1586,0	1326,6	1285,7	81,1	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł	1214,75	1669,22	1759,85	144,9	105,4
w tym emerytura	1310,75	1783,06	1872,32	142,8	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	802,52	986,24	1054,61	131,4	106,9
w tym emerytura	841,06	1028,51	1097,75	130,5	106,7

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2006	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych		2006=100	2011=100	
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	757,6	760,0	754,9	99,6	99,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	617,3	636,9	634,2	102,7	99,6
rolników indywidualnych	140,3	123,0	120,6	86,0	98,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1149,42	1591,83	1678,94	146,1	105,5
w tym emerytura	1272,96	1736,96	1822,45	143,2	104,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	803,14	975,92	1041,54	129,7	106,7
w tym emerytura	857,95	1031,38	1096,13	127,8	106,3

W 2012 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 8,7%, tj. na tym samym poziomie co przed rokiem. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa wielkopolskiego stanowili 8,6% całej populacji, a biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS w 2012 r. województwo znalazło się na trzeciej pozycji (z udziałem 9,4%).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

W 2012 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 634,2 tys. osób, tj. o 0,4% mniej niż przed rokiem, ale więcej o 2,7% w stosunku do 2006 r. Liczba emerytów w województwie wzrosła o 0,6% w stosunku do 2011 r. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła również liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,2%), zmniejszyła się natomiast przeciętna liczba rencistów

otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,1%). W 2012 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (62,4% całej zbiorowości), a najmniejszą osoby pobierający renty rodzinne (18,4%).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Odmiennie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – w przypadku większości kategorii zanotowano zmniejszenie zbiorowości świadczeniobiorców w porównaniu z 2011 r. Emerytury i renty rolnicze w 2012 r. pobierało 120,6 tys. osób (o 2,0% mniej niż w roku

2011 r. Emerytury i renty rolnicze w 2012 r. pobierało 120,6 tys. osób (o 2,0% mniej niż w roku

2011 i o 14,0% mniej w stosunku do 2006 r.). W ciągu ostatniego roku największy spadek (o 4,0%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy, natomiast zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych nieznacznie wzrosła (o 0,6%). Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 75,6%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,8% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Tabl. 13. Świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	762,8	761,7	761,3	760,0	756,9	756,0	755,5	754,9
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,0	99,0	99,1	99,1	99,2	99,3	99,2	99,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	638,7	638,0	637,9	636,9	635,3	634,7	634,5	634,2
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,4	99,4	99,5	99,4	99,5	99,5	99,5	99,6
rolników indywidualnych	124,1	123,7	123,4	123,0	121,5	121,3	121,0	120,6
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	97,3	97,3	97,4	97,5	97,9	98,0	98,0	98,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1556,65	1578,81	1586,19	1591,83	1634,35	1662,36	1672,46	1678,94
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	105,9	105,5	105,2	105,1	105,0	105,3	105,4	105,5
rolników indywidualnych	961,39	971,17	974,13	975,62	1004,06	1029,40	1037,26	1041,54
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	103,7	103,3	103,2	103,1	104,4	106,0	106,5	106,8

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W województwie w 2012 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1678,94 zł i była wyższa o 5,5% niż przed rokiem (w kraju zanotowano wzrost o 5,4%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na

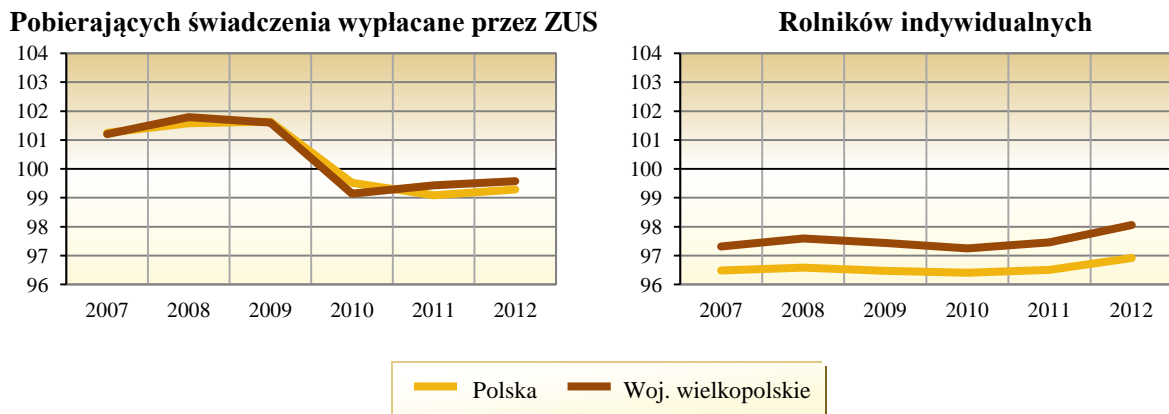
poziomie 1041,54 zł i zwiększyło się o 6,7% w ciągu roku.

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń – zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez KRUS niż to samo świadczenie z ZUS. W ostatnim roku różnica wyniosła 1,2 p.proc.

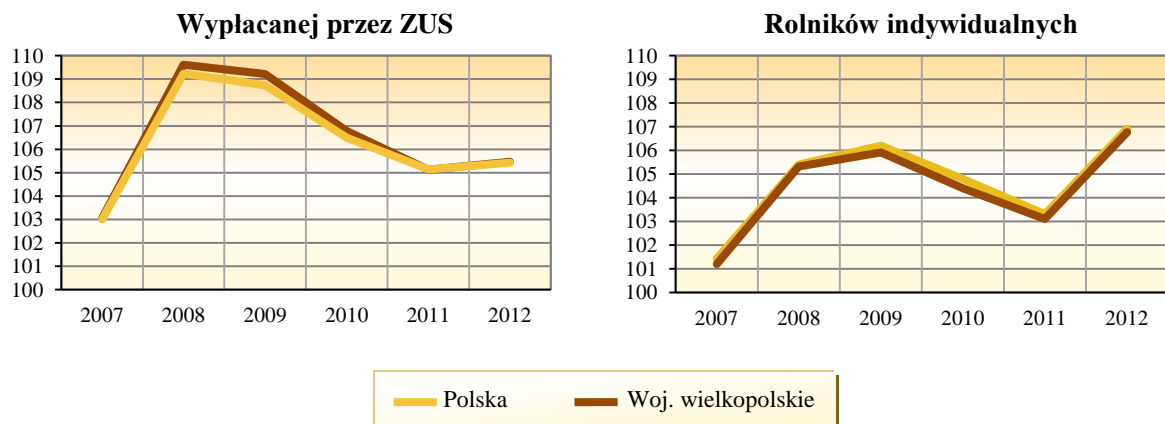
w województwie i 1,5 p.proc. w kraju. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w ciągu ostatniego roku odnotowano w przypadku renty rodzinnej wypłacanej przez KRUS (o 9,1% w województwie i o 8,7% w kraju).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Wyk. 30. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 31. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

W 2012 r. wysokość świadczeń w województwie wielkopolskim kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS, województwo plasowało się na ósmym miejscu w kraju, a wysokość analogicznego świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych była na jedenastej lokacie wśród województw (spadek z pozycji dziesiątej rok wcześniej). W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS, na koniec 2012 r. odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń wahały się od -4,9% przy rentach rodzinnych do -0,1% w przypadku emerytur, natomiast w przypadku wypłat z ZUS, emerytury były niższe od średniej krajowej o 2,7%, a renty z tytułu niezdolności do pracy o 5,5%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W województwie wielkopolskim w 2012 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był wolniejszy od notowanego odpowiednio w 2011 r. Ceny konsumpcyjne ogółem zwiększyły się w porównaniu z rokiem poprzednim w większym stopniu niż w skali kraju. Podobnie jak w Polsce, wzrost cen wystąpił w większości grup towarów i usług, a najwyższy odnotowano w zakresie transportu oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim w 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły o 4,0% (wobec wzrostu o 3,7% średnio dla Polski). W województwie najbardziej zdrożały towary i usługi związane z transportem (o 8,4%), towary i usługi związane z mieszkaniem (o 5,4%) oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 4,5%). Mniej niż w poprzednim roku płacono za

odzież i obuwie (o 1,9%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju, gdzie zanotowano jednak nieco większy spadek cen odzieży i obuwia oraz mniejszy wzrost w sektorze związanym z transportem.

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

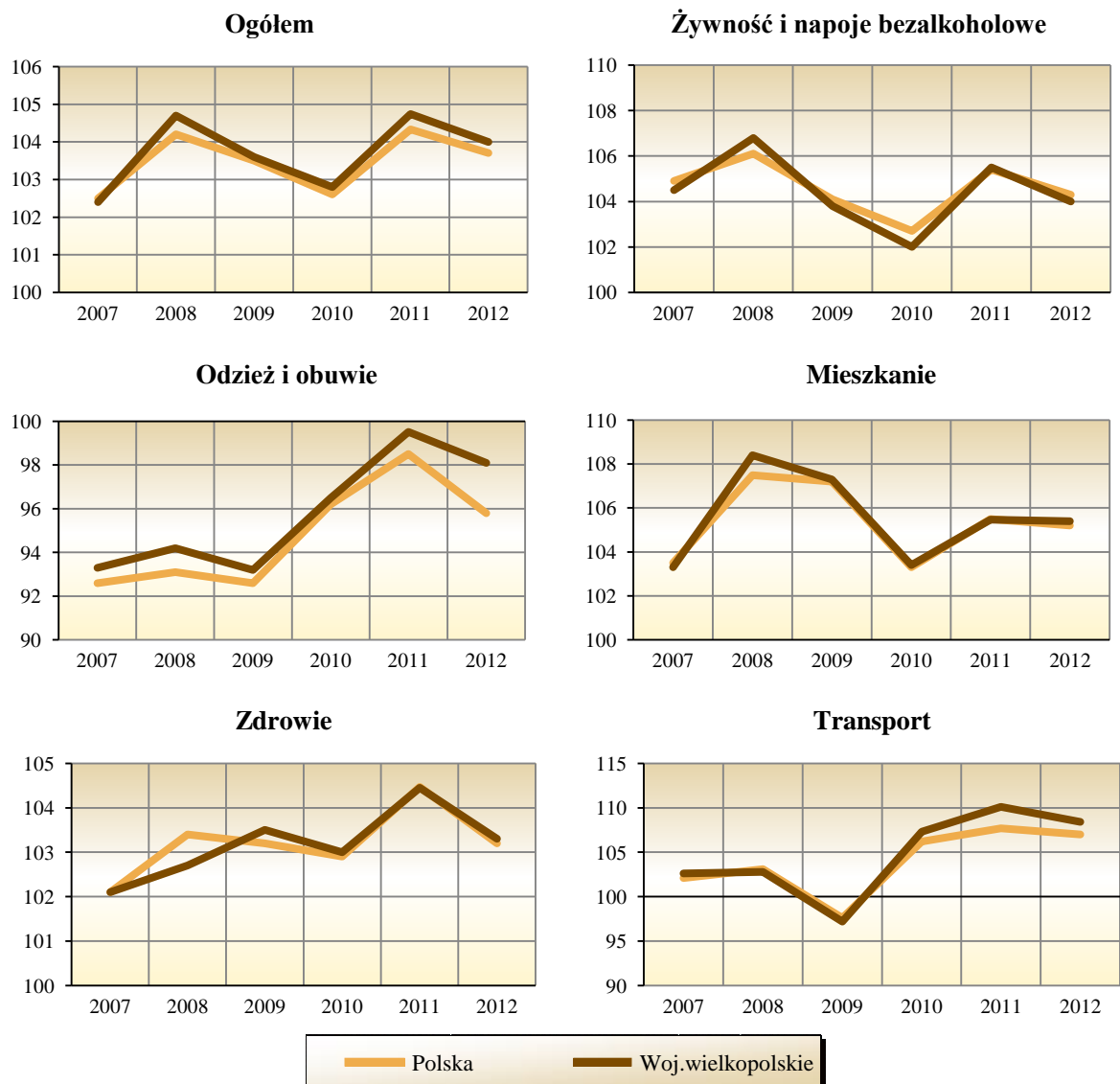
Wyszczególnienie	2005	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,1	104,3	103,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	105,4	104,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	103,7	104,1
Odzież i obuwie	94,6	98,5	95,8
Mieszkanie	103,3	105,5	105,2
Zdrowie	102,6	104,5	103,2
Transport	104,9	107,7	107,0
Rekreacja i kultura	100,6	100,5	101,1
Edukacja	103,2	103,4	104,2

Tabl. 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
O g ó ł e m	102,1	104,7	104,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,6	105,5	104,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	104,3	104,5
Odzież i obuwie	94,4	99,5	98,1
Mieszkanie	103,3	105,5	105,4
Zdrowie	102,1	104,4	103,3
Transport	106,6	110,1	108,4
Rekreacja i kultura	100,3	100,8	101,2
Edukacja	103,0	104,3	103,1

Wyk. 32. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

W 2012 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w I kwartale (4,5%), w tym najbardziej zdrożały towary i usługi związane z transportem (o 11,4%), których ceny wykazywały tendencję malejącą przez kolejne kwartały. We wszystkich kwartałach zaobserwowano wzrost cen towarów i usług niemal we wszystkich kategoriach. Wyjątkiem była grupa artykułów związana z odzieżą i obuwiem, która odnotowywała spadki cen (największy w III kwartale – o 2,6%). W III kwartale notowano najwyższy w ciągu roku wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych (o 4,7%), który jednak nie utrzymał tendencji rosnącej w IV kwartale.

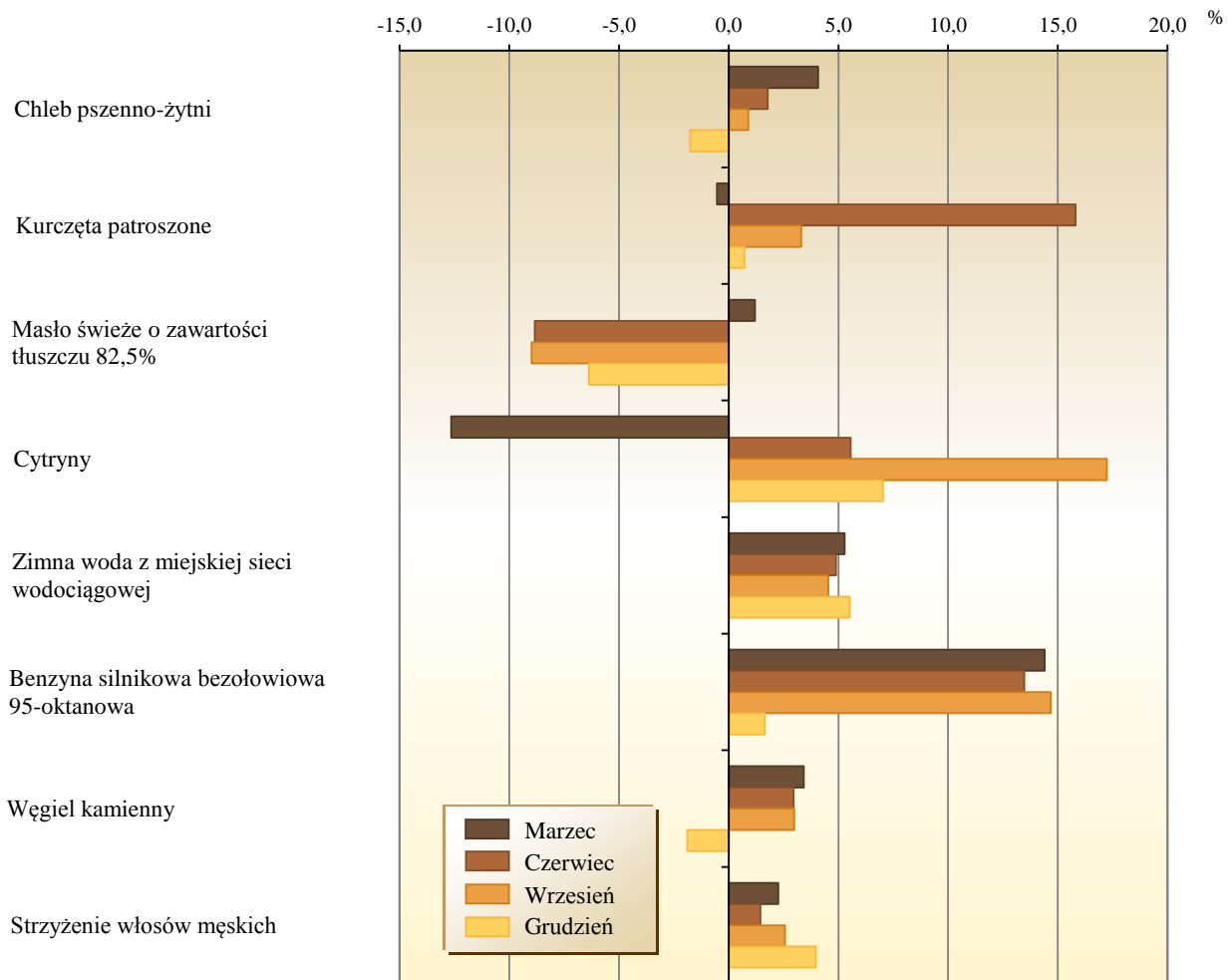
Tabl. 15. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	104,3	104,9	104,5	105,1	104,5	104,3	104,2	103,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	105,5	107,4	104,6	104,7	104,1	103,5	104,7	103,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,2	103,7	104,6	103,7	104,5	105,3	104,2	104,2
Odzież i obuwie	97,6	100,8	99,7	99,9	98,9	98,4	97,4	97,7
Mieszkanie	105,0	105,1	105,8	106,1	105,6	106,1	105,4	104,5
Zdrowie	103,8	104,0	104,0	105,9	103,8	103,9	103,9	101,8
Transport	109,1	109,1	109,4	112,8	111,4	109,9	108,6	104,1
Rekreacja i kultura	100,7	100,5	100,6	101,3	101,7	101,1	101,2	100,6
Edukacja	103,6	103,7	105,2	104,6	104,6	104,4	101,1	102,4

W grudniu 2012 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie wielkopolskim najbardziej podrożały ziemniaki (o 18,8%), cytryny (o 7,0%) i mięso wieprzowe z kością (o 4,7%). Mniej płacono natomiast za masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% (o 6,4%) oraz chleb pszenno-żytni (o 1,8%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

W grupie artykułów i usług nieżywnościowych najbardziej wzrosły ceny normalnego biletu jednorazowego na przejazd autobusem miejskim (o 11,5%), biletu normalnego do kina (o 8,8%) oraz wizyty u lekarza specjalisty II stopnia (o 6,5%). Spadła cena węgla kamiennego (o 1,9%) i dwuczęściowego garnituru męskiego z elanowej (o 0,7%).

Wyk. 33. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie wielkopolskim w 2012 r.**Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012	
	w złotych			XII 2011 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,33	2,25	2,25	100,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,63	7,12	7,18	100,8
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,07	15,34	15,96	104,0
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,67	22,95	23,88	104,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,45	2,78	2,73	98,2
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,10	4,63	4,29	92,7
Cebula – za 1 kg	1,20	1,40	1,48	105,7
Ziemniaki – za 1 kg	0,89	0,74	0,91	123,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	3,95	3,93	99,5
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,73	3,82	102,4

Tabl. 16. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012	
	w złotych			XII 2011 = 100
POLSKA (dok.)				
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	458,31	484,87	476,09	98,2
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	146,77	172,72	180,58	104,6
Proszek do prania – za 400 g	.	4,46	4,60	103,1
Ciepła woda – za 1 m ³	14,10	18,61	19,83	106,6
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,94	2,46	2,64	107,3
Bilet normalny do kina	12,72	15,89	16,68	105,0
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	51,31	74,13	79,90	107,8
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,28	2,27	2,23	98,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,54	6,99	7,04	100,7
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,09	14,76	15,46	104,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,68	22,60	23,40	103,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,39	2,62	2,71	103,4
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,03	4,40	4,12	93,6
Cebula – za 1 kg	1,19	1,45	1,51	104,1
Ziemniaki – za 1 kg	0,83	0,69	0,82	118,8
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,00	4,00	3,97	99,3
Sok jabłkowy – za 1 l	2,78	3,85	3,93	102,1
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowejny – za 1 kpl.	438,32	431,12	428,19	99,3
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie- skórzanej – za 1 parę	144,63	170,39	174,63	102,5
Proszek do prania – za 400 g	.	4,48	4,68	104,5
Ciepła woda – za 1 m ³	13,76	17,94	18,92	105,5
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,00	2,61	2,91	111,5
Bilet normalny do kina	12,30	15,22	16,56	108,8
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	53,67	81,05	86,32	106,5

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ROLNICTWO

▪ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przygotowanie pól pod zasiewy upraw ozimych w okresie późnego lata i wczesnej jesieni w 2011 r. było utrudnione z powodu przeciągających się żniw. Wielu rolników dokonywało siewu agregatami uprawowo-siewnymi lub w glebę nie zawsze dobrze przygotowaną. Z tego względu znaczną część powierzchni przeznaczoną pod uprawę rzepaku ozimego obsiano po optymalnym terminie agrotechnicznym. Natomiast siewy zbóż odbywały się już przy dobrych warunkach agrometeorologicznych w większości w optymalnych terminach w dobrze przygotowaną glebę. Typowo jesienna pogoda, zakłócająca zimowy spoczynek roślin, panowała aż do końca drugiej dekady stycznia, przyczyniając się do osłabienia kondycji roślin i zmniejszenia ich mrozoodporności. W ostatniej dekadzie stycznia wystąpiły silne mrozy do minus 25°C przy braku okrywy śnieżnej trwające do połowy lutego, które wyrządziły znaczne straty w uprawach ozimin, zwłaszcza rzepaku ozimego i odmian zbóż o małej mrozoodporności; najmniej ucierpiały plantacje żyta. Na większości plantacji rzepaku ozimego zachodziła konieczność dokonania przesiewów (głównie rzepakiem jarym), a zaorane plantacje zbóż ozimych przesiewano zbożami jarymi. Tak duże zapotrzebowanie na materiał siewny zbóż jarych spowodowało ich niedobór na rynku i zmusiło część rolników do wykorzystywania do siewu również ziarna paszowego o niskiej wartości siewnej. Siewy zbóż jarych rozpoczęte w marcu kontynuowano w kwietniu. Areał zbóż jarych znacznie zwiększył się i przewyższył powierzchnię dominujących dotychczas w rolnictwie wielkopolskim zbóż ozimych. W połowie kwietnia rozpoczęto sadzenie ziemniaków, a w trzeciej dekadzie siewy buraków cukrowych i kukurydzy. Zimne noce i niska wilgotność gleby w kwietniu nie sprzyjały wschodom i rozwojowi roślin uprawnych oraz odrostowi runi na użytkach zielonych. W maju bardzo wysokie temperatury powyżej średniej normy na początku i w końcu miesiąca, niedostateczna ilość opadów oraz silne wiatry powodowały nadmierne przesuszenie wierzchniej warstwy gleby, wpływając negatywnie na stan roślin. W czerwcu warunki wilgotnościowe gleby uległy poprawie, ale wysoka wilgotność powietrza i bardzo zmienne temperatury od 12-30 C° sprzyjały porażeniu upraw chorobami grzybowymi i obniżyły skuteczność działania preparatów chemicznych stosowanych w ochronie roślin. Podobne warunki panowały w lipcu. W połowie miesiąca rozpoczęto zbiory rzepaku, a zakończono w pierwszej dekadzie sierpnia. Rzepak zbierany był głównie dwufazowo. Problemy ze zbiorem spowodowane było nierównomiernym dojrzewaniem i osypywaniem się nasion oraz powszechnym zjawiskiem wymładzania. Czerwcowe i lipcowe opady wydłużyły wegetację zbóż. Na początku lipca rozpoczęto

zbiory jęczmienna ozimego, a pozostałych zbóż ozimych na glebach lekkich w trzeciej dekadzie lipca. Żniwa wydłużyły się, ze względu na duży udział w zasiewach później dojrzewających zbóż jarych, niemal do końca sierpnia. Brak opadów w sierpniu doskwierał ziemniakom i roślinom okopowym. Pod koniec miesiąca przystąpiono do zbioru ziemniaków średnio-wczesnych i kukurydzy na zielonkę. Sucha i ciepła pogoda utrzymująca się po zbiorach zbóż spowodowała, że wykonanie wszystkich uprawek było utrudnione. Wielu rolników dokonywało zasiewów przy użyciu agregatów uprawowo-siewnych. Mimo opóźnionych żniw w optymalnych terminach agrotechnicznych zasiano większość powierzchni przeznaczanej pod uprawę rzepaku ozimego i niemal w całości pod zboża ozime. Ciepła i słoneczna pogoda z niewielkimi opadami deszczu we wrześniu, utrzymująca się do końca drugiej dekady października, sprzyjała zbiorom ziemniaków oraz roślin okopowych i pastewnych. Plonowanie i polaryzacja cukru zbieranych buraków cukrowych, mimo niedoboru wilgoci w okresie wzrostu i dużego porażenia chorobami grzybowymi, było wysokie. Ich zbiór wraz z kukurydzą na ziarno rozpoczęto pod koniec września. Znaczne ochłodzenie w trzeciej dekadzie października przejściowo zahamowało wegetację roślin. W listopadzie i grudniu, wysokie jak na te porę roku temperatury, sprzyjały zakończeniu wszelkich prac polowych - zbiorom ziemio-płodów i ukończeniu orok zimowych, ale zarazem utrudniały roślinom ozimym przejście w stan spoczynku.

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2005	2007	2010	2011	2012
POLSKA					
Plony z 1 ha w dt:					
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	31,5	31,6	34,9	32,9	34,6
rzepak i rzepik	26,3	26,7	23,6	22,4	25,9
ziemniaki	176	207	211	230	242
buraki cukrowe	416	513	483	556	582
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:					
bydło	34,5	35,2	37,2 ^a	37,3	38,4
trzoda chlewna	113,9 ^b	112,1 ^b	98,5 ^a	87,5 ^b	77,0
owce	2,0	2,1	1,7 ^a	1,6	1,8
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	845,1	822,6	1000,0 ^a	825,9	753,6

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (cd.)

Wyszczególnienie	2005	2007	2010	2011	2012
Przeciętne ceny skupu w zł:					
ziarno pszenicy za 1 dt	36,69	70,68	59,84	81,99	89,34
ziarno żyta za 1 dt	27,64	60,21	42,12	74,24	74,23
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	37,05	40,67	50,86	49,57	44,97
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,05	3,94	4,56	5,58	6,40
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	3,46	3,89	4,52	5,40
mleko krowie za 1 l	0,93	1,07	1,07	1,21	1,20
Ceny na targowiskach w zł:					
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	76,01	64,91	95,51	94,65
ziarno żyta za 1 dt	34,67	66,06	48,58	78,79	80,85
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	98,34	98,51	111,47	60,59
prosię na chów za 1 szt.	131,00	83,21	130,20	121,13	173,57
Pogłowie bydła (stan w czerwcu) w szt.	5483290	5696186	5760585 ^a	5761878	5776767
w tym krowy	2794968	2786703	2657365 ^a	2625959	2578006
Pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w szt.	18112379	18128509	15278051 ^a	13508654	11581298
w tym lochy	1813186	1767362	1426575 ^a	1177263	1081681
Pogłowie owiec (stan w czerwcu) w szt.	315963	331919	267732 ^a	250966	266798
Pogłowie drobiu w wieku powyżej 2 tygodni (stan w czerwcu) w szt.	152798831	150620259	176488115 ^a	143557342	130596393
Skup zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w t	6841306	5648256	8221229	7637142	8385823
Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso w t	2712956	2990486	3161828	3270519 ^b	3201593
Skup ziemniaków w t	1075290	1123197	1143403	1274973	1509592
Skup mleka w tys. l	8583840	8379859	8760957	9042773	9584364
Przeciętna cena skupu żywca rzeźnego drobiowego za 1 kg w zł	3,14	3,52	3,44	4,08	4,18
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE					
Plony z 1 ha w dt:					
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	34,5	34,3	37,3	32,9	36,0
rzepak i rzepik	30,5	28,5	24,4	20,2	23,6
ziemniaki	180	225	231	253	273
buraki cukrowe	437	510	490	565	607

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2007	2010	2011	2012
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:					
bydło	40,9	42,4	47,0 ^a	47,8	47,8
trzoda chlewna	273,7 ^b	289,9 ^b	250,2 ^a	237,7 ^b	211,8 ^b
owce	2,3	2,6	1,4 ^a	1,3	1,3
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1693,6	1655,0	1605,3 ^a	1443,7	1744,8
Przeciętne ceny skupu w zł:					
ziarno pszenicy za 1 dt	38,01	72,17	59,94	82,33	90,96
ziarno żyta za 1 dt	28,39	58,54	43,25	72,35	75,54
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	45,05	49,60	64,01	64,00	48,68
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,03	3,96	4,78	6,03	6,53
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	3,43	3,85	4,53	5,40
mleko krowie za 1 l	0,94	1,06	1,05	1,19	1,19
Ceny na targowiskach w zł:					
ziarno pszenicy za 1 dt	47,04	79,06	64,11	98,22	107,29
ziarno żyta za 1 dt	35,79	69,33	47,47	80,76	91,75
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	54,87	111,25	94,78	118,11	57,66
prosię na chów za 1 szt.	137,43	78,34	125,11	112,91	164,71
Pogłowie bydła (stan w czerwcu) w szt.	719490	771464	844289a	856563	860576
w tym krowy	285417	290902	304467a	297216	280943
Pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w szt.	4818453	5270203	4819561a	4255388	3815824
w tym lochy	458305	462489	383753a	337711	299433
Pogłowie owiec (stan w czerwcu) w szt.	40038	46897	25192a	23860	22532
Pogłowie drobiu w wieku powyżej 2 tygodni (stan w czerwcu) w szt.	32240539	32925926	32257193 ^a	28356135	34924021
Skup zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w t	729988	548049	1183050	1007512	1042360
Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso w t	644984	724276	698975	698704 ^c	670070
Skup ziemniaków w t	216213	229054	223630	280724	369303
Skup mleka w tys. l	1102870	1100865	1245260	1308956	1368148
Przeciętna cena skupu żywca rzeźnego drobiowego za 1 kg w zł	3,06	3,41	3,37	3,94	4,15

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w końcu lipca. ^c Dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę wskaźnika do przeliczeń bydła w wadze żywej na mięso.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

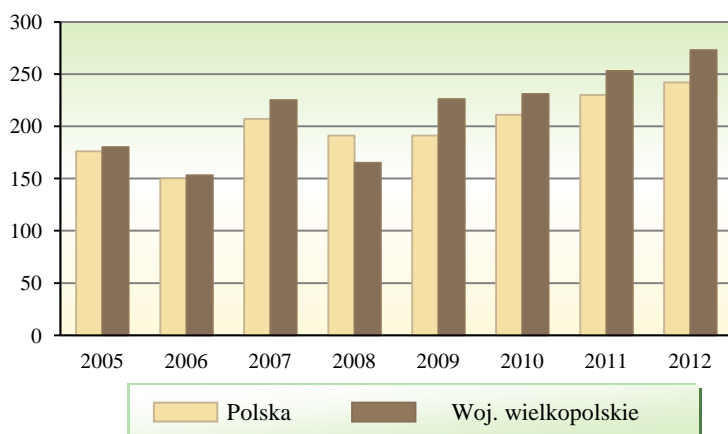
W 2012 r. w województwie wielkopolskim, w wyniku zmniejszenia powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi i ich wyższej wydajności, z jednostki powierzchni uzyskano produkcję zbliżoną jak przed rokiem. Natomiast zbiory rzepaku i rzepiku w omawianym roku były niższe niż rok wcześniej. O niższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zadecydowała znacznie mniejsza powierzchnia uprawy w porównaniu z 2011 r. Wzrost produkcji ziemniaków wynikał z ich lepszego plonowania w odniesieniu do roku poprzedniego.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2012 r. wyniosła 938,2 tys. ha i była o 8,4% mniejsza niż w roku poprzednim i o 11,0% mniejsza w porównaniu z notowaną w 2005 r.

Wyk. 34. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

Wyk. 35. **Plony ziemniaków z 1 ha**

o 32,2%, a w stosunku do 2005 r. wzrosła o 20,1%. W omawianym roku plony wyniosły 23,6 dt z ha i w odniesieniu do średnich plonów w kraju były niższe o 8,9%. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się one o 16,8%, a w odniesieniu do 2005 r. były niższe o 22,6%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w 2012 r. oszacowano na 203,8 tys. ton, tj. o 20,8% mniej od uzyskanych w 2011 r. i o 7,3% niżej od notowanych w 2005 r.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r. osiągnęły poziom 36,0 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim i 2005 r., odpowiednio, o 9,4% i o 4,3%. W 2012 r. plony uzyskane w województwie wielkopolskim były wyższe o 4,0% w porównaniu ze średnimi plonami w kraju. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie oszacowano na 3381,9 tys. ton, czyli o 0,5% więcej niż przed rokiem i o 7,0% mniej niż w 2005 r.

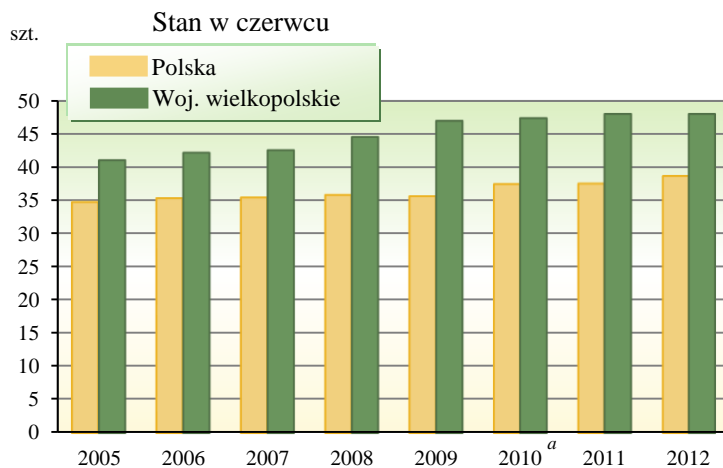
Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2012 r. wynosiła 86,5 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się

W 2012 r. ziemniaki zasadzono na powierzchni 40,5 tys. ha, czyli o 1,7% mniejszej niż w roku poprzednim i o 31,3% w porównaniu z 2005 r. W omawianym roku z 1 ha zebrano 273 dt ziemniaków, czyli odpowiednio o 7,9% i 51,7% więcej niż w poprzednim roku i siedem lat wcześniej, a w odniesieniu do średnich w kraju uzyskane plony były wyższe o 12,8%. Produkcja ziemniaków w województwie wielkopolskim w 2012 r. wyniosła 1105,9 tys. ton i na skutek zwiększonej wydajności z 1 ha przekroczyła o 5,9% zbiory z 2011 r., natomiast w porównaniu z 2005 r. zbiory były wyższe o 4,3%.

▪ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

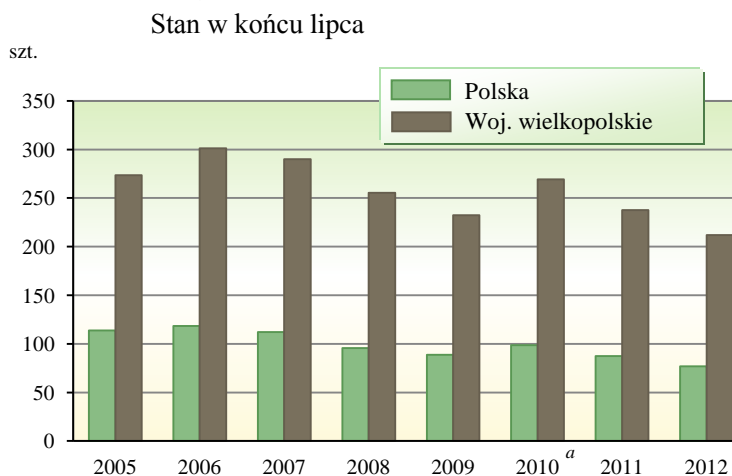
W województwie wielkopolskim w 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej i owiec. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zwiększenie stada bydła i drobiu.

Wyk. 36. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Wyk. 37. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

W czerwcu 2012 r., pogłowie bydła w województwie liczyło 860,6 tys. szt., co stanowiło 14,9% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W odniesieniu do 2011 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 0,5% (w Polsce wzrosło o 0,3%), natomiast do 2005 r. – 19,6% (w kraju – o 5,4%).

W 2012 r. w ogólnym pogłowie bydła 32,6% stanowiły krowy, w tym 92,7% – krowy mleczne (dla Polski udziały te wyniosły odpowiednio 44,6% i 94,7%).

W końcu lipca 2012 r., pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 3815,8 tys. szt. (w tym 299,4 tys. szt., tj. 7,8% stanowiły lochy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 32,9%. W odniesieniu do stanu w 2011 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 10,3% (w Polsce zanotowano spadek o 14,3%). W porównaniu z 2005 r. spadek pogłowia wyniósł 20,8% (w kraju – 36,1%).

W 2012 r. stado owiec liczyło 22,5 tys. szt., co stanowiło 8,4% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem jego stan zmniejszył się o 5,6% (w Polsce odnotowano wzrost o 6,3%). W odniesieniu do 2005 r. pogłowie owiec w województwie wielkopolskim zmniejszyło się o 43,7% (w kraju – o 15,6%).

W 2012 r. stado drobiu w województwie ukształtowało się na poziomie 34924,0 tys. szt. i stanowiło 26,7% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie wzrosła o 23,2% (w kraju spadek – o 9,0%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2005 r. w województwie wielkopolskim pogłowie drobiu było większe o 8,3% (w kraju spadek o 14,5%).

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie wielkopolskim w 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano wzrost skupu ziarna żyta, ziemniaków, buraków cukrowych oraz mleka. Żywca rzeźnego, w przeliczeniu na mięso, skupiono mniej w porównaniu z 2011 r.

W 2012 r. skupiono 1042,4 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 12,4% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 3,5%, natomiast w porównaniu z 2005 r. – zwiększył o 42,8% (w kraju, odpowiednio: wzrost o 9,8% i o 22,6%). W omawianym roku w województwie skupiono 556,2 tys. ton pszenicy (bez ziarna siewnego), tj. o 12,6% mniej niż w poprzednim roku, a skup żyta (bez ziarna siewnego) wyniósł 166,2 tys. ton i zwiększył się o 23,5% w odniesieniu do 2011 r.

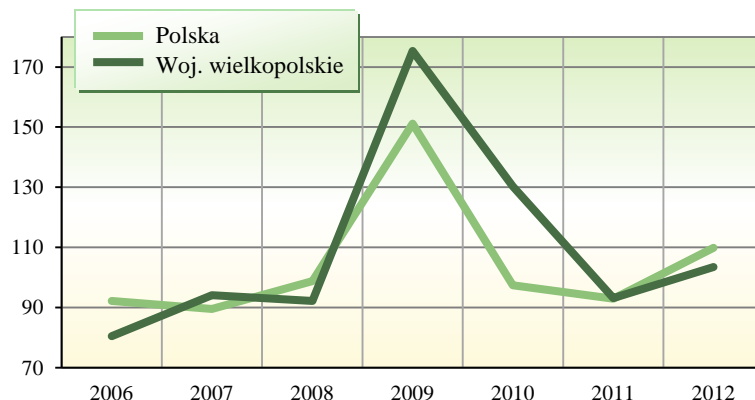
Skup ziemniaków w 2012 r. ukształtował się na poziomie 369,3 tys. ton, co stanowi 24,5% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim i 2005 nastąpił znaczny wzrost ilości skupionych ziemniaków, odpowiednio, o 31,6% i 70,8% (w kraju odnotowano wzrost o 18,4% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 40,4% do roku 2005).

W omawianym roku skupiono 670,1 tys. ton żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami, w wadze poubojowej ciepłej (wbc) co stanowiło 20,9% skupu ogólnokrajowego.

W 2012 r. skupiono 454,4 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 14,6% mniej niż w roku poprzednim i o 15,7% mniej niż siedem lat wcześniej. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 116,8 tys. ton i był o 3,5% większy niż przed rokiem i o 20,1% większy niż w 2005 r. Żywca drobiowego skupiono 364,4 tys. ton, czyli o 13,3% więcej niż w roku poprzednim i o 48,0% więcej w porównaniu z 2005 r.

Wyk. 38. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

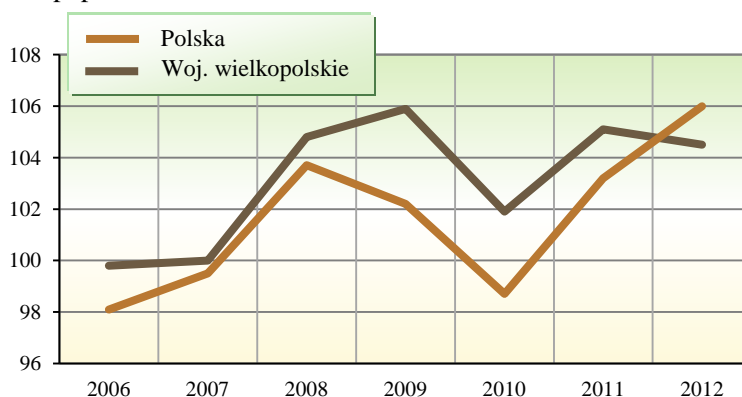
Rok poprzedni = 100

W 2012 r. skup mleka krowiego wyniósł 1368,1 mln litrów (co stanowi 14,3% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 4,5% więcej niż przed rokiem i o 24,1% więcej niż siedem lat wcześniej (w skali kraju w odniesieniu do poprzedniego roku zanotowano wzrost o 6,0% i o 11,7% w porównaniu z 2005 r.).

Wyk. 39. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

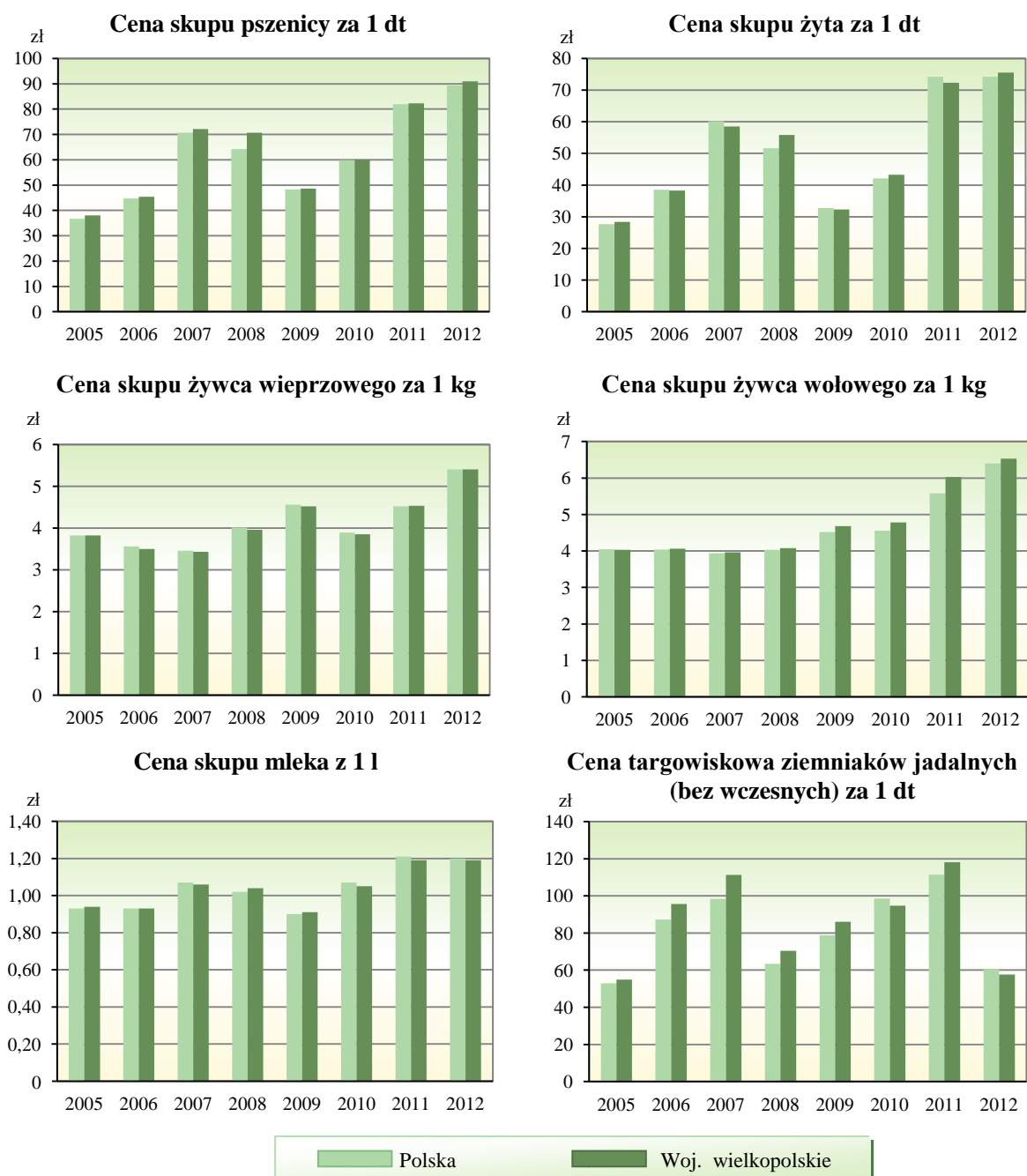
▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych zarówno w skupie, jak i na targowiskach.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2012 r. wyniosła 90,96 zł za 1 dt (w kraju – 89,34 zł) i była o 10,5% wyższa niż przed rokiem i o 139,3% – w porównaniu z 2005 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 107,29 zł (w kraju – 94,65 zł), tj. o 9,2% więcej niż w roku poprzednim i o 128,1% więcej niż siedem lat wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 40. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 75,54 zł za dt (w kraju – 74,23 zł), tj. o 4,4% wyższym w porównaniu z zanotowanym w 2011 r. i o 166,1% wyższym niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 13,6%, a w odniesieniu do uzyskanej przed siedmioma laty – o 156,4% osiągając poziom 91,75 zł (w Polsce – 80,85 zł).

W 2012 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 48,68 zł za dt (w kraju – 44,97 zł), tj. o 23,9% mniej niż przed rokiem i o 8,1% więcej niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ja-

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

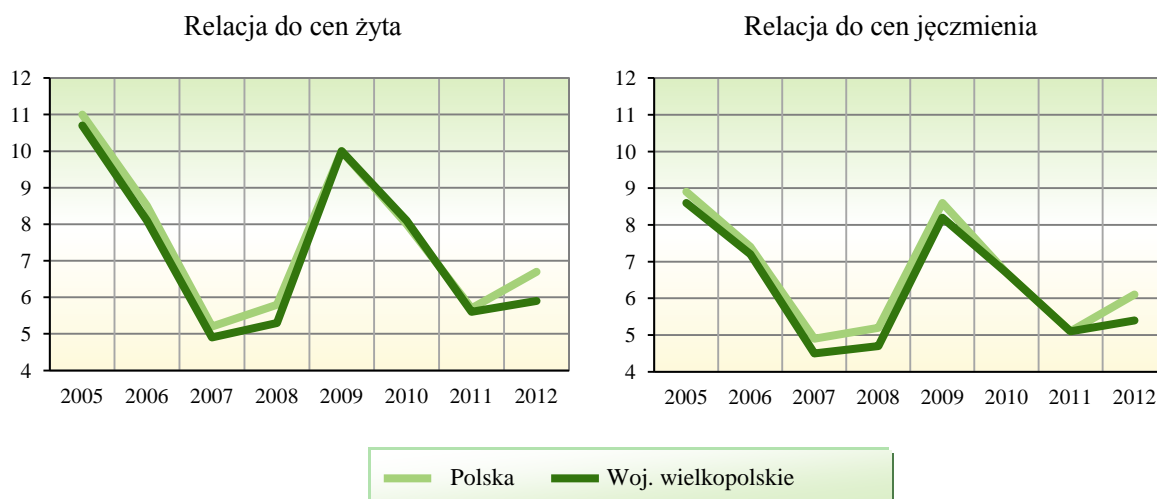
dalnych ukształtowała się na poziomie 57,66 zł za dt (w Polsce – 60,59 zł), tj. o 51,2% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2011 r. i o 5,1% wyższym niż w 2005 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,53 zł za kg (w kraju – 6,40 zł), tj. zwiększyła się o 8,3% w odniesieniu do uzyskanej w poprzednim roku oraz była o 62,0% wyższa niż w roku 2005.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,40 zł za kg (w kraju podobnie – 5,40 zł), tj. o 19,2% wyższą niż w 2011 r. i o 41,4% większą w porównaniu z zanotowaną siedem lat wcześniej.

W 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta utrzymała się na podobnym poziomie natomiast pogorszyła się w porównaniu z 2005 r. Ukształtowała się ona na poziomie 5,9 (wobec 5,6 w 2011 r. i 10,7 w 2005 r.), w kraju relacja wyniosła 6,7 (wobec 5,7 w 2011 r. i 11,0 w 2005 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie uległa nieznacznemu wzrostowi i wyniosła 5,4 w 2012 r. wobec 5,1 w 2011 r. i 8,6 w 2005 r. (w kraju odpowiednio – 6,1; 5,1 i 8,9).

Wyk. 41. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2012 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 4,15 zł za kg (w kraju – 4,18 zł) i była o 5,3% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 35,6% większa niż w 2005 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,19 zł (w kraju – średnio 1,20 zł), tj. na tym samym poziomie jak przed rokiem i o 26,6% więcej niż siedem lat wcześniej.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie wielkopolskim w 2011 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych 2010 r.), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej i zwierzęcej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy spadku produkcji zwierzęcej, jak i roślinnej.

Wartość produkcji globalnej w 2011 r. w porównaniu z 2010 r. (w cenach stałych z 2010 r.) zmalała o 8,6%, o czym zadecydo-

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

wała o 7,1% niższa niż rok wcześniej produkcja zwierzęca i o 10,7% produkcja roślinna. W analizowanym roku udział województwa wielkopolskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 14,8% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 11,1%, a zwierzęcej – 18,8%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie wielkopolskim w 2011 r. 27,4% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 72,6%. Wartość produkcji końcowej w 2011 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 8,1% niższa, wskutek spadku produkcji roślinnej o 10,4% i o 7,2% produkcji zwierzęcej.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 4,8%), przy spadku wartości produkcji roślinnej (o 10,0%) i (o 2,7%) produkcji zwierzęcej.

W 2011 r. udział województwa w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej ukształtował się odpowiednio na poziomie 15,0% i 15,7%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie wielkopolskim” – publikacja dostępna co roku, także w wersji książkowej,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł-dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

W 2012 r. w województwie wielkopolskim utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim. Był on wyższy od notowanego w 2011 r., pomimo stopniowego zwolnienia dynamiki produkcji w ciągu roku. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wydajności pracy¹ przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2012 r. w województwie osiągnęła wartość 120247,4 mln zł (w cenach bieżących) i była o 3,6 % (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim i o 45,7% wyższa niż w 2005 r. W skali kraju w ciągu roku sprzedaż produkcji zwiększyła się o 0,9 % (w cenach stałych). W ciągu kolejnych okresów narastających wzrost produkcji sprzedanej w województwie wielkopolskim małał w porównaniu z 2011 r.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

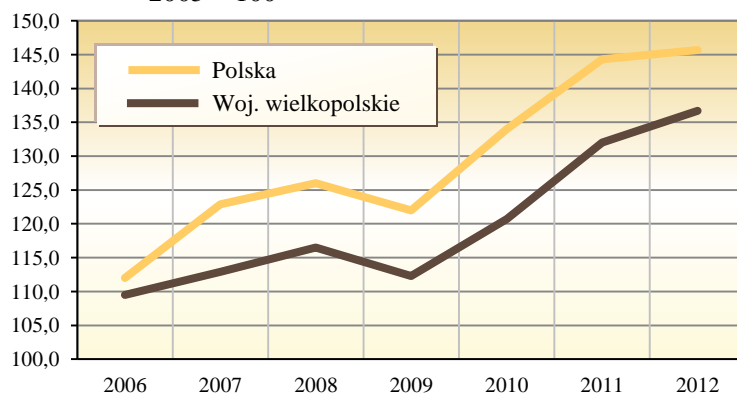
Tabl. 18. **Przemysł**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651874,8	1094654,5	1138 861,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,8	84,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2384,2	2494,5	2470,5
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	75410,8	114255,8	120247,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	91,3	92,0	92,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	282,5	298,2	293,3

¹ Mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

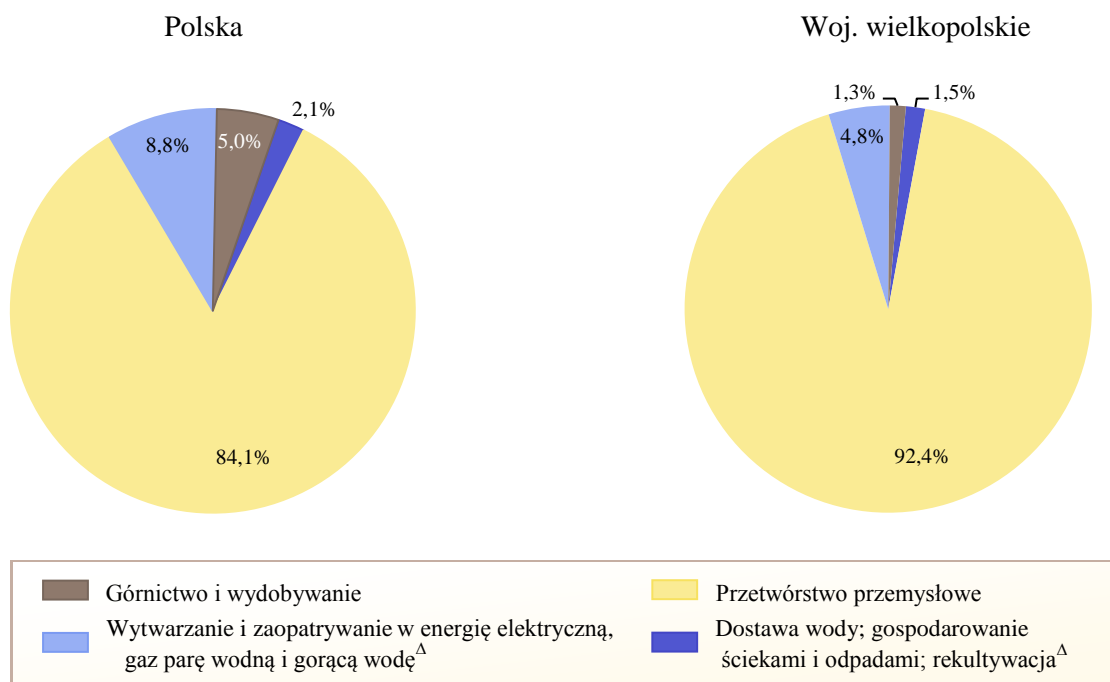
Tabl. 18. **Przemysł (dok.)**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
M. POZNAŃ			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	26265,2	33731,8	35301,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,8	88,0	87,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	57,1	50,5	50,0

Wyk. 42. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(ceny stałe)**
2005 = 100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2012 r. w województwie wielkopolskim złożyła się produkcja w sekcjach:

- przetwórstwo przemysłowe –
- 111065,3 mln zł,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę –
- 5828,4 mln zł,
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 1829,1 mln zł,
- górnictwo i wydobywanie – 1524,6 mln zł.

Wyk. 43. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2012 r.
(ceny bieżące)**

Nastąpił wzrost produkcji sprzedanej (w cenach stałych) dzięki zwiększeniu produkcji w przetwórstwie przemysłowym (o 4,2%, przy udziale 92,4% w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w regionie, wobec 84,1% w kraju). Spadek produkcji nastąpił w górnictwie i wydobywaniu (o 11,7%), w sekcji dostawa wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,1%), oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,2%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) była między innymi produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 22,4%), produkcja maszyn i urządzeń (o 18,2%), produkcja artykułów spożywczych (o 11,2%), produkcja mebli (o 8,6%) oraz produkcja papieru i wyrobów z papieru (o 3,5%). W analizowanym okresie spadek produkcji dotyczył między innymi poligrafii i produkcji zapisanych nośników informacji (o 26,0%) produkcji pojazdów samochodowych przyczep i naczep (o 6,4%) oraz wyrobów tekstylnych (5,1%).

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim**
(ceny stałe)

Sektory i działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	110,8	108,4	108,1	109,3	108,9	107,7	105,6	103,6
Górnictwo i wydobywanie	109,8	117,4	111,9	106,1	85,2	83,2	82,5	88,3
Przetwórstwo przemysłowe ...	111,2	108,6	108,4	109,9	109,6	108,7	106,3	104,2
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	95,6	98,5	102,1	103,1	112,4	111,4	109,8	111,2
Produkcja wyrobów tekstylnych	123,8	122,6	120,2	119,4	97,9	99,1	98,6	94,9
Produkcja odzieży	91,3	98,0	100,4	102,1	114,2	107,8	106,3	99,4
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	105,3	107,1	106,9	108,4	117,5	108,8	101,1	97,1
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	129,2	120,3	117,4	115,4	101,4	104,6	104,1	103,5
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	71,7	68,6	73,6	77,7	107,0	71,4	73,1	74,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	115,5	107,4	105,0	106,8	117,7	132,8	130,5	122,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	114,2	107,3	108,0	111,0	106,8	103,2	101,3	97,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	109,7	108,5	107,9	113,5	114,4	107,7	102,0	97,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	118,8	116,8	112,5	109,7	106,9	102,0	100,2	97,9

Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim (dok.)**

Sekcje i działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	113,7	107,2	108,5	106,7	114,2	120,1	114,1	102,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	88,5	91,8	94,7	94,8	126,2	123,3	120,6	118,2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	124,0	114,1	112,3	115,2	100,9	99,7	97,7	93,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	107,2	106,1	108,2	113,7	120,6	116,6	107,1	96,4
Produkcja mebli	132,3	114,6	117,5	120,5	122,6	122,8	114,4	108,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	102,2	101,6	101,0	100,6	102,2	97,7	97,9	97,8
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	113,5	108,7	105,0	104,1	102,6	96,7	97,2	96,9
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	52,8	55,2	56,6	57,6	96,3	92,6	88,0	85,9
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	123,1	122,9	117,3	116,2	106,2	105,9	106,8	107,5
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	132,4	116,1	111,7	110,1	100,3	88,4	89,3	88,6

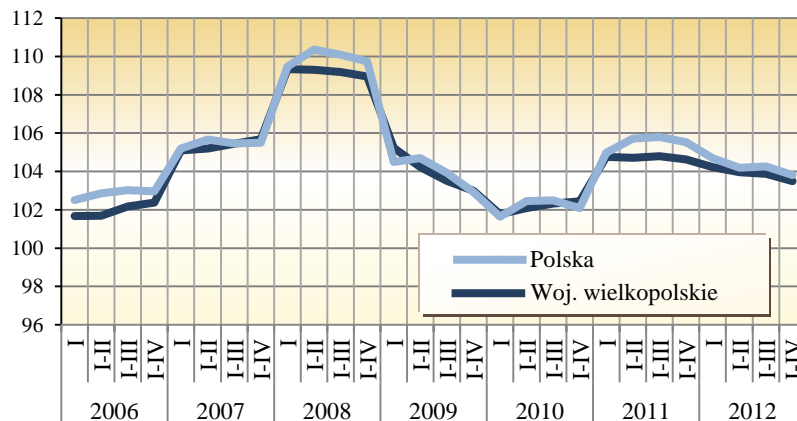
Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim zarówno w skali roku, jak i siedmiu lat, towarzyszył niewielki spadek przeciętnego zatrudnienia w stosunku do 2011 r. o 1,6% i wzrostu o 3,8% w stosunku do 2005 r. W kraju zanotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego o 1,0% i o 3,6% w porównaniu z 2005 r.

W 2012 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 293,3 tys. osób i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyło się w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,9%), przetwórstwo przemysłowe (o 1,8%), a także w górnictwie i wydobywaniu (o 1,4%). Wzrost przeciętnego zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego nastąpiło w sekcji; dostawa wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji (o 4,6%).

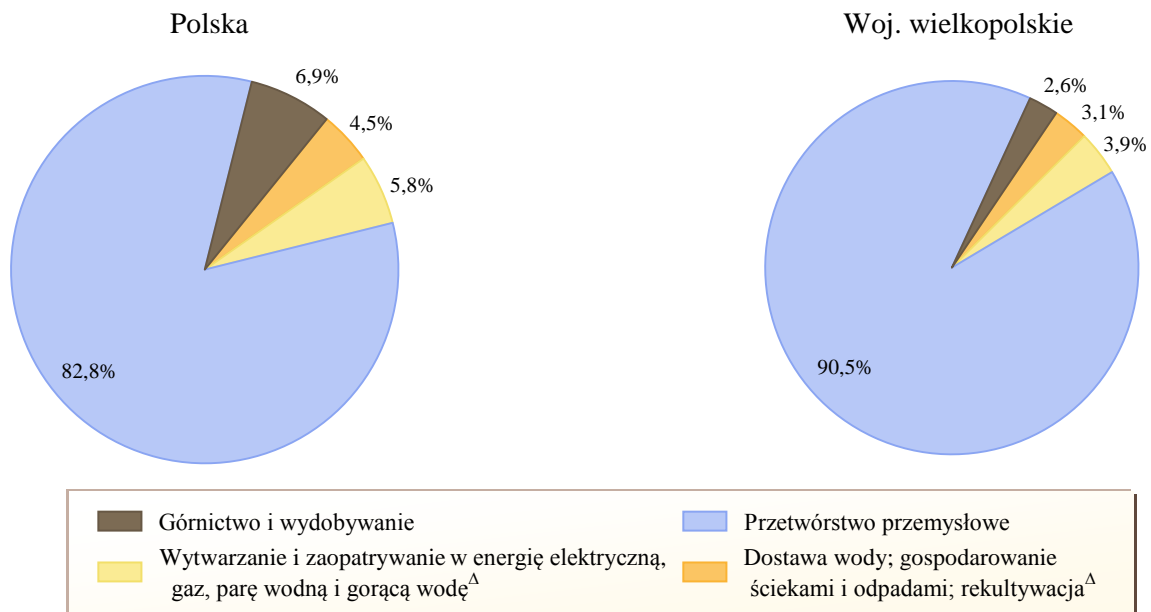
Wydajność pracy w przemyśle w 2012 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej przemysłu na 1 zatrudnionego w województwie wielkopolskim wyniosła 410,0 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 3,0% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 2,0%.

Wyk. 44. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

Analogiczny okres 2005 = 100

Wyk. 45. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2012 r.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł-dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO

W 2012 r. w województwie wielkopolskim notowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego a tempo spadku (w skali roku) w kolejnych kwartalnych okresach narastających systematycznie rosło. Niższa niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano zmniejszenie wydajności pracy w budownictwie, spowodowane spadkiem produkcji sprzedanej oraz przeciętnego zatrudnienia.

W 2012 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 18394,2 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 9,1% (w skali kraju wzrost o 0,5%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

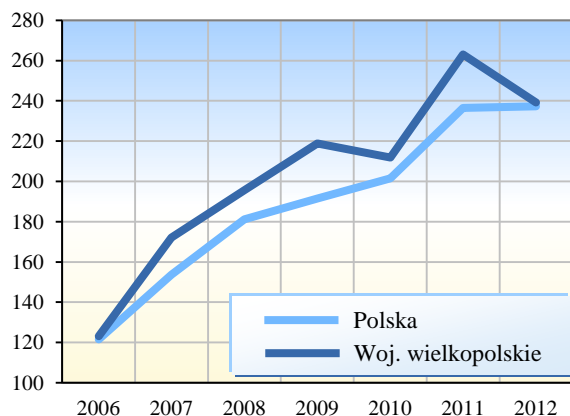
Tabl. 20. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79669,3	188127,5	189076,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,5	51,6	50,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	476,5	486,3
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	7826,8	20224,7	18394,2
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	57,6	46,9	49,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	33,2	45,7	45,2
M. POZNAŃ			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	3125,9	4910,1	4872,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	53,0	43,3	52,5
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	12,4	9,7	9,6

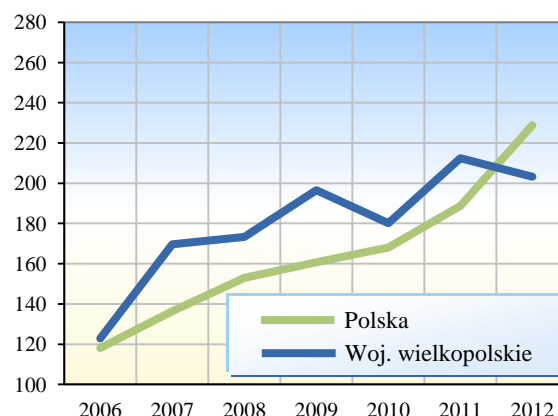

Wyk. 46. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**

2005 = 100

Wyk. 47. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej^a (ceny bieżące)**

2005 = 100

^a Bez podwykonawców.

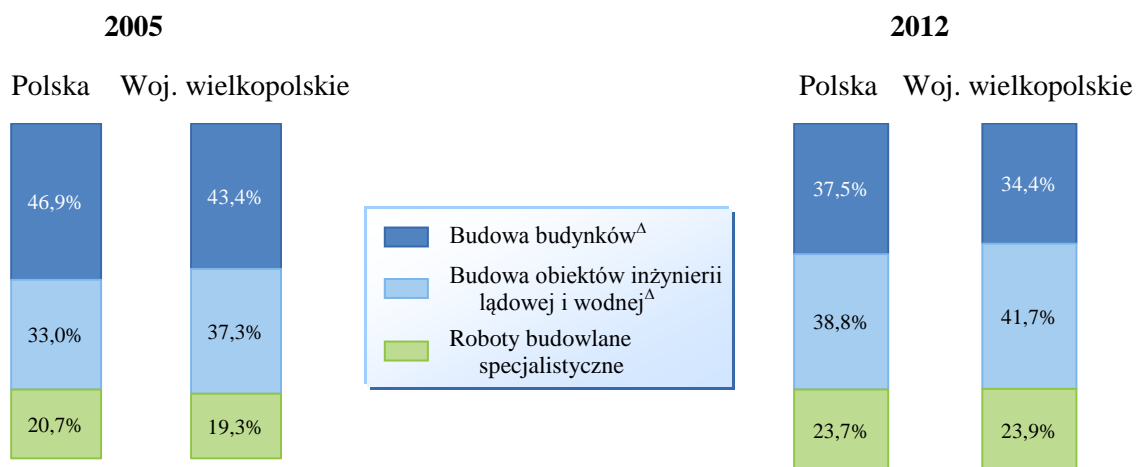
Produkcja budowlano-montażowa w analizowanym roku w województwie wielkopolskim wyniosła 9071,9 mln zł (49,3% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 4,4%. W kraju nastąpił wzrost produkcji budowlano-montażowej, który wyniósł 20,3%.

Tabl. 21. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie wielkopolskim (ceny bieżące)**

Działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,0	110,9	112,9	117,9	132,4	115,9	104,8	95,6
Budowa budynków ^Δ	91,6	108,9	115,9	118,8	118,8	119,0	113,4	107,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	70,2	75,5	77,8	91,8	227,7	163,3	131,4	111,3
Roboty budowlane specjalistyczne	167,7	168,6	176,6	167,8	92,4	80,1	74,6	67,9

Wśród przedsiębiorstw budowlanych, zarówno w przypadku podmiotów wykonujących głównie budowę budynków, jak i specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej, udział w produkcji sprzedanej budowlano-montażowej przekroczył 34%. Najwyższy udział (41,7%) miały przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, a ich produkcja wzrosła o 11,3% w ciągu roku. Na drugim miejscu z 34,4% udziałem w produkcji budowlano-montażowej i 7,7% wzrostem produkcji w ciągu roku znalazły się przedsiębiorstwa, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków. Natomiast przedsiębiorstwa zajmujące się specjalistycznymi robotami budowlanymi osiągnęły 23,9% udziału w produkcji budowlano-montażowej, a ich spadek produkcji wyniósł 32,1% w porównaniu do roku 2011.

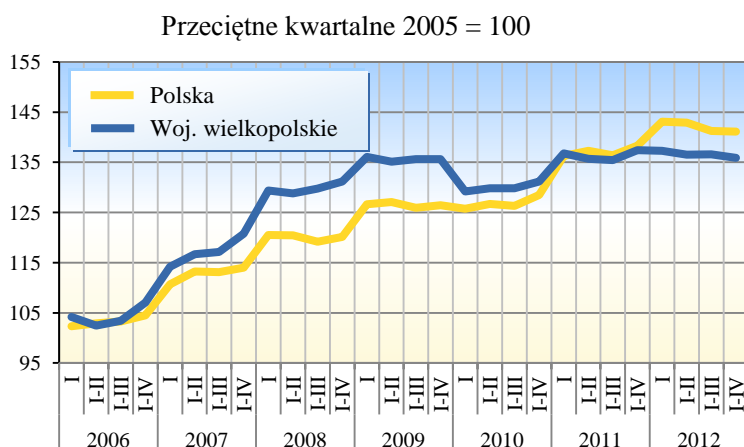
Wyk. 48. **Struktura produkcji budowlano-montażowej^a według działów PKD**
(ceny bieżące)

^a Bez podwykonawców.

W 2012 r. spadkowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 1,1%, wobec wzrostu o 2,1% w skali kraju).

Wyk. 49. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2012 r. w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 407,2 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza spadek o 8,0% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W województwie wielkopolskim w 2012 r. wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania. Liczba rozpoczętych budów pozostała na podobnym poziomie, natomiast spadła liczba wydanych pozwoleń na realizację mieszkań.

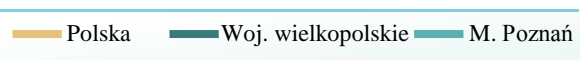
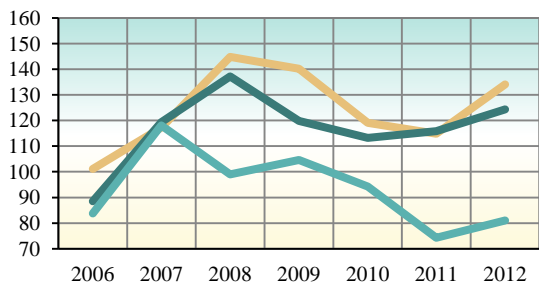
W 2012 r. w województwie wielkopolskim oddano do użytkowania 14811 mieszkań, tj. o 7,3% więcej niż przed rokiem (i 24,3% więcej niż w 2005 r.). W kraju notowano wzrost o 16,8% liczby lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego (wzrost o 34,0% w porównaniu z 2005 r.).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

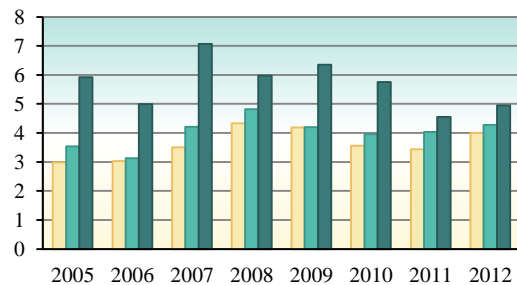
Tabl. 22. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,0	3,4	4,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	107,1	102,4
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	3,3	4,8	4,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,8	4,2	3,7
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	4,0	4,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	113,0	107,3	108,1
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	3,1	5,6	5,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,2	4,2	4,2
M. POZNAŃ			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,9	4,6	4,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	83,9	73,7	71,0
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	4,7	8,1	7,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,2	3,9	6,0

Wyk. 50. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2005 = 100

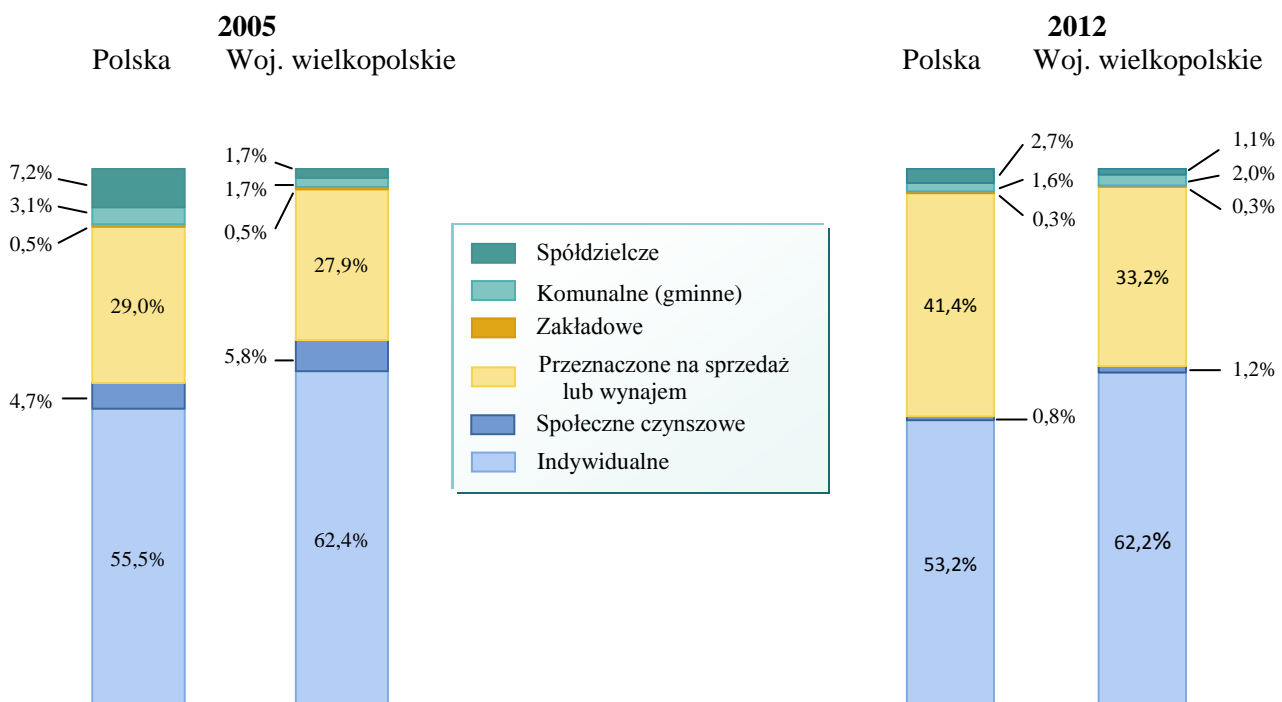

Wyk. 51. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

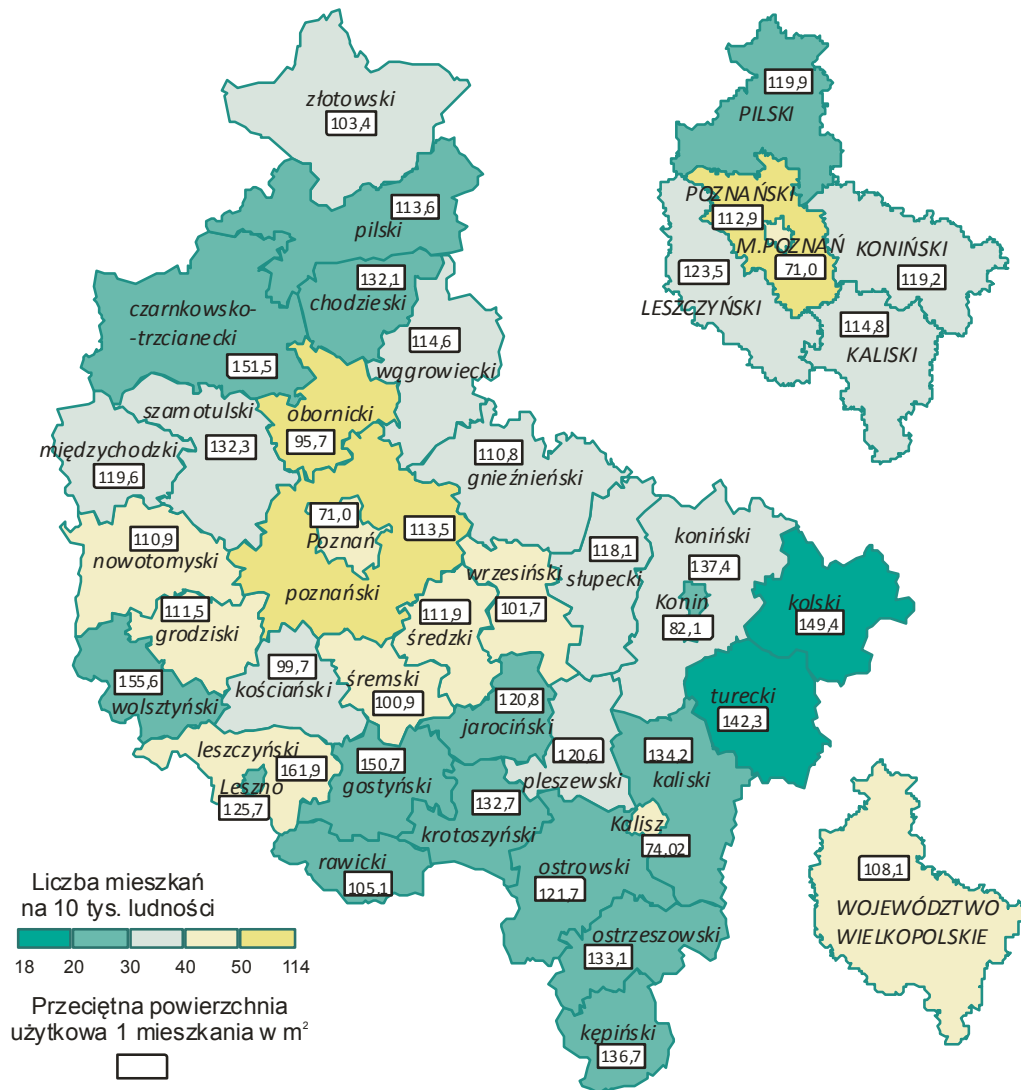

W 2012 r. w stosunku do 2011 r. w województwie wielkopolskim wyższy niż przeciętnie wzrost liczby oddanych mieszkań notowano między innymi w budownictwie indywidualnym (wzrost liczby mieszkań o 13,3%, przy udziale 62,1%), natomiast w grupie lokali przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem notowano spadek (o 2,9%, przy udziale 33,3%).

Wyk. 52. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 53. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**

Tabl. 23. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim**

Formy budownictwa	2011				2012			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	13803	100,0	102,3	107,3	14811	100,0	107,3	108,1
Spółdzielcze	255	1,8	77,7	53,0	168	1,1	65,9	51,1
Komunalne (gminne)	116	0,8	74,4	40,0	296	2,0	255,2	47,1
Zakładowe	87	0,6	43,5 raza	72,9	42	0,3	48,3	67,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	5069	36,7	104,2	63,9	4924	32,2	97,1	63,4
Spółeczne czynszowe	153	1,1	4,3 razy	48,9	176	1,2	115,0	48,0
Indywidualne	8123	58,8	100,2	138,5	9205	62,2	113,3	136,4

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

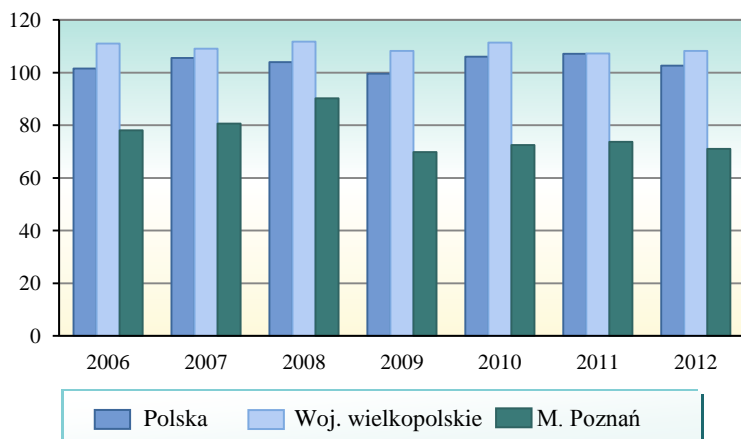
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie wielkopolskim w 2012 r. wyniosła 108,1 m² (w kraju – 102,4 m²) i zwiększyła się o 0,8 m² w stosunku do roku poprzed-

niego (w kraju spadła o 4,7 m²). W porównaniu z 2005 r. uległa ona zmniejszeniu o 4,9 m² (w kraju zmniejszyła się o 2,9 m²).

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 136,4 m², a najmniejszą przeciętną powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne (47,1 m²).

W województwie wielkopolskim

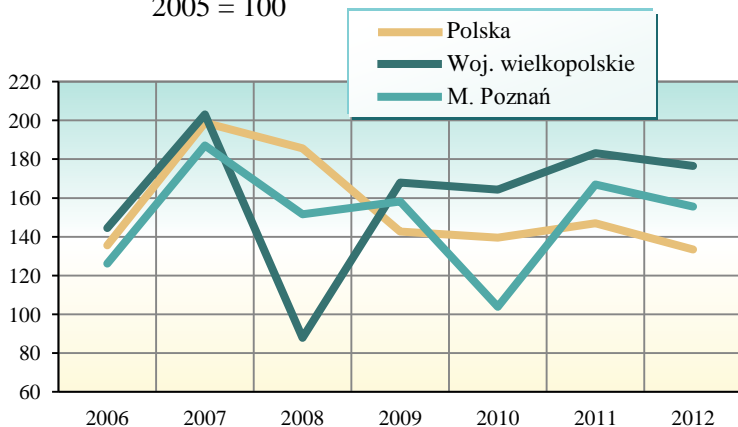
Wyk. 54. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

w 2012 r. największe mieszkania budowano w powiecie leszczyńskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 161,9 m²) i wolsztyńskim (155,6 m²), a najmniejsze m.in. w powiecie obornickim (95,7 m²). W miastach na prawach powiatu przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła: w Poznaniu 71,0 m², Kaliszu – 74,2 m², Koninie – 82,1 m², Lesznie – 125,7 m².

W ciągu 2012 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 18342 mieszkań, tj. o 3,7% mniej niż rok wcześniej i o 76,5% więcej niż w 2005 r. (w skali kraju nastąpił spadek o 10,3% w stosunku do roku poprzedniego i wzrost o 33,2% w odniesieniu do 2005 r.).

Wyk. 55. **Dynamika liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia**
2005 = 100

W województwie wielkopolskim najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano inwestorom indywidualnym (49,4% ogółu) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (48,0%). W skali roku liczba pozwoleń na budowę uzyskanych przez tych inwestorów odpowiednio zmniejszyła się o 7,4% i zwiększyła się o 5,1%. Spadek liczby pozwoleń wydanych na realizację miesz-

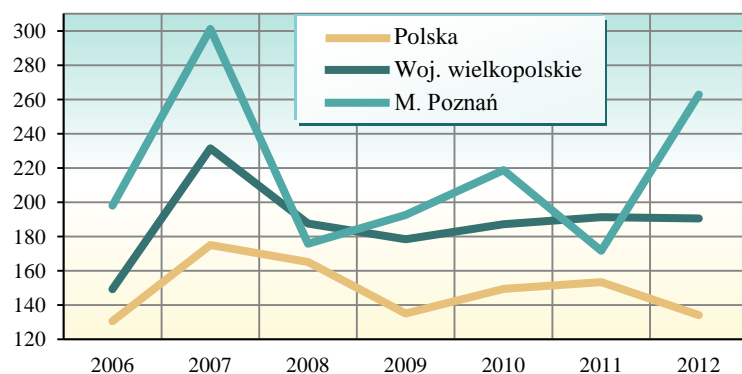
kań stwierdzono w budownictwie komunalnym, zakładowym i spółdzielczym.

Tabl. 24. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie wielkopolskim**

Formy budownictwa	2011			2012		
	w liczbach bezwzględ- nych	w odset- kach	2010 = = 100	w liczbach bezwzględ- nych	w odset- kach	2011 = = 100
O g ó l e m	19044	100,0	111,5	18342	100,0	96,3
Spółdzielcze	474	2,5	95,6	228	1,2	48,1
Komunalne (gminne)	333	1,7	109,5	234	1,3	70,3
Zakładowe	60	0,3	30 razy	2	0,0	3,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	8378	44,0	128,1	8808	48,0	105,1
Indywidualne	9799	51,5	100,5	9070	49,4	92,6

Większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na realizację lokali mieszkalnych wydano w 15 powiatach regionu, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w Lesznie (o 215,7%) i powiecie jarocińskim (o 181,0%), natomiast wyraźny spadek zaobserwowano w Koninie (o 72,8%) oraz Kaliszu (o 64,4%).

Rozpoczęto budowę 14429 mieszkań, tj. o 0,4% mniej niż w 2011 r. (w skali kraju spadek wyniósł 12,6%). W porównaniu z 2005 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zwiększyła się w województwie o 90,5% (w kraju – o 34,0%).

Wyk. 56. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2005 = 100

W województwie wielkopolskim w 2012 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 8285, tj. o 5,6% mniej niż rok wcześniej oraz z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem – 5649, tj. o 3,7% więcej niż w 2011 r.

W województwie wielkopolskim w odniesieniu do 2011 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, odnotowano w 15 powiatach; najwyższy – w powiecie wągrowieckim (o 78,8%) oraz powiecie jarocińskim (o 65,2%), natomiast wyraźny spadek – w powiecie nowotomyskim (o 64,3%) i powiecie chodzieskim (o 55,8%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie wielkopolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie wielkopolskim w 2012 r. odnotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2012 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 10,9% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 5,6% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

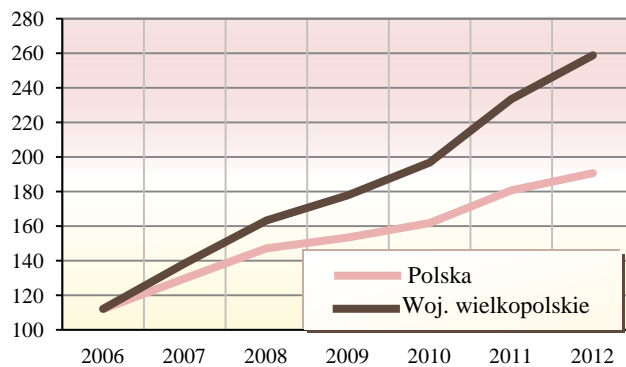
Wyszczególnienie	2006	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	111,9	111,6	105,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	113,9	101,9	103,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	120,1	109,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	111,4	102,8	104,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	119,0	130,3	113,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	116,8	117,8	106,9
Włókno, odzież, obuwie	118,3	112,5	104,4
Meble, RTV, AGD	120,9	106,7	117,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	105,6	107,0	87,6
Pozostałe	105,5	116,7	101,3
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
O g ó ł e m	112,2	118,6	110,9
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	120,7	109,5	93,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	98,8	125,5	104,4
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	110,4	119,0	110,9

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2006	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	94,9	150,1	111,5
Włókno, odzież, obuwie	124,3	111,2	107,6
Meble, RTV, AGD	148,7	88,5	108,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	109,4	63,0	100,4
Pozostałe	98,2	142,9	108,9

^a Patrz notka a na str. 80.Wyk. 57. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

W województwie wielkopolskim w pierwszym półroczu 2012 r. notowano spowolnienie dynamiki sprzedaży detalicznej towarów ogółem w skali roku. W III kwartale wystąpiło nieznaczne przyspieszenie, a IV kwartał charakteryzował się ponownym spowolnieniem. Największy wzrost sprzedaży w odniesieniu do 2011 r. obserwowano w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 11,5%) oraz

żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 10,9%). Poziomu sprzedaży z 2011 r. nie osiągnięto w grupie: pojazdy samochodowe, motocykle, części (spadek o 6,6%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2012 r. największy udział miały m.in. przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (25,1%) oraz zgrupowane w kategorii „pozostałe” (12,3%).

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie wielkopolskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	117,1	121,2	119,8	118,6	114,5	110,6	111,0	110,9
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	114,6	117,4	115,2	109,5	119,2	105,3	99,0	93,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	120,6	121,4	120,9	125,5	119,3	110,9	108,3	104,4

^a Patrz notka a do tabl. 25 na str. 80.

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie wielkopolskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	119,0	122,2	120,6	119,0	111,7	109,7	110,0	110,9
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	118,9	121,6	127,8	150,1	109,5	112,1	109,7	111,5
Włókno, odzież, obuwie	105,5	113,7	110,6	111,2	109,0	102,1	107,0	107,6
Meble, RTV, AGD	97,7	91,0	90,0	88,5	109,3	110,9	108,0	108,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	65,2	60,5	59,6	63,0	100,9	105,9	103,8	100,4
Pozostałe	137,0	151,7	150,5	142,9	102,9	97,4	105,6	108,9

^a Patrz notka *a* do tabl. 25 na str. 80.

W 2012 r. w województwie wielkopolskim wartość **sprzedaży hurtowej** towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych przekroczyła o 8,0% poziom zanotowany przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrost wyniósł 8,7%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była wyższa o 3,0% niż w 2011 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 6,4%). Biorąc pod uwagę grupy, których udział w sprzedaży hurtowej jest największy, w województwie wielkopolskim w ciągu roku najbardziej wzrosła wartość sprzedaży hurtowej maszyn, urządzeń i dodatkowego wyposażenia (o 21,1%) oraz narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej (o 20,0%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

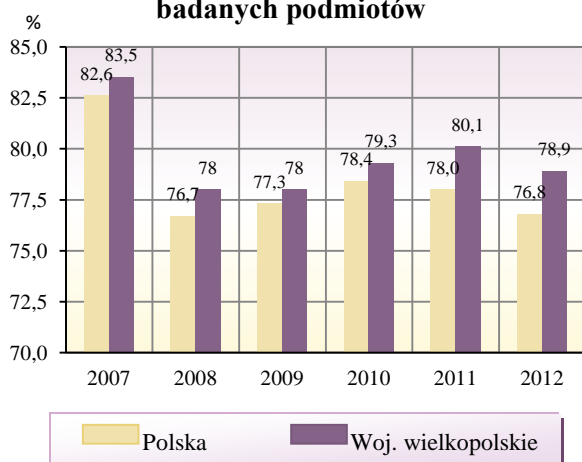
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2012 r. w województwie wielkopolskim wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe uległy pogorszeniu w porównaniu z rokiem poprzednim. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności w porównaniu z dynamiką kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Obniżył się wynik finansowy brutto i netto. Odnotowano pogorszenie wskaźników rentowności.

Wyniki finansowe uzyskane w 2012 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie wielkopolskim były słabsze w porównaniu z rokiem poprzednim. W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2012 r. były również mniej korzystne od zanotowanych w 2011 r. W 2012 r. zysk netto wykazało 78,9% badanych przedsiębiorstw, wobec 80,1% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem wzrósł z 89,7% zanotowanych w 2011 r. do 91,1%

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

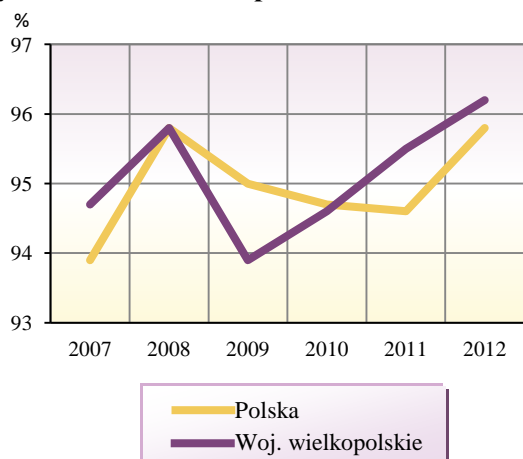
Wyk. 58. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

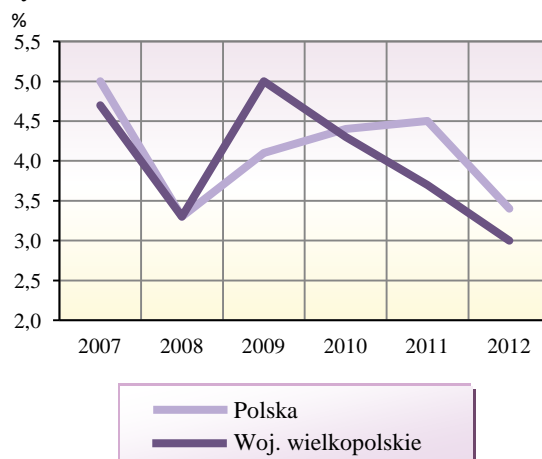
Wyk. 59. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Wyk. 60. **Wskaźnik poziomu kosztów**

Wyk. 61. **Wskaźnik rentowności obrotu netto**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 256357,9 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 7,1% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 246727,8 mln zł i wzrosły o 8,0%. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 0,7 p.proc. do 96,2% (w kraju zanotowano jego pogorszenie o 1,2 p.proc. do 95,8%). W omawianym okresie pogorszył się również wynik na działalności gospodarczej, wynik finansowy brutto i netto oraz wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (w kraju odnotowano pogorszenie wszystkich omawianych kategorii wyników finansowych przedsiębiorstw w stosunku do poprzedniego roku).

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2012 r. w województwie wielkopolskim osiągnęły wartość 249461,5 mln zł (wzrost o 6,7% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 237622,1 mln zł (wzrost odpowiednio o 7,5%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 11839,4 mln zł) był o 7,1% niższy niż przed rokiem. W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 11,1% niższy od zanotowanego w analogicznym okresie roku 2011 (wyniósł 9630,1 mln zł). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

9634,2 mln zł, tj. o 11,1% mniejszą niż w 2011 r. Po odliczeniu podatku dochodowego, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 7812,3 mln zł i obniżył się o 11,4% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

Pogorszyły się wskaźniki rentowności – ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 5,5% w 2011 r. do 4,7% w 2012 r.), obrotu brutto (odpowiednio z 4,5% do 3,8%) oraz obrotu netto (z 3,7% do 3,0%). W skali roku pogorszyły się również wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio z 30,7% do 27,8% oraz z 91,8% do 81,2%).

W kraju w 2012 r. odnotowano pogorszenie wszystkich wskaźników.

Tabl. 27. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2011	2012
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,6	95,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,4	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,5	3,4
Wskaźnik płynności I stopnia	33,7	38,1	34,1
Wskaźnik płynności II stopnia	98,9	102,7	97,4
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,5	96,2
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,3	5,5	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,5	3,8
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,7	3,7	3,0
Wskaźnik płynności I stopnia	32,3	30,7	27,8
Wskaźnik płynności II stopnia	94,4	91,8	81,2

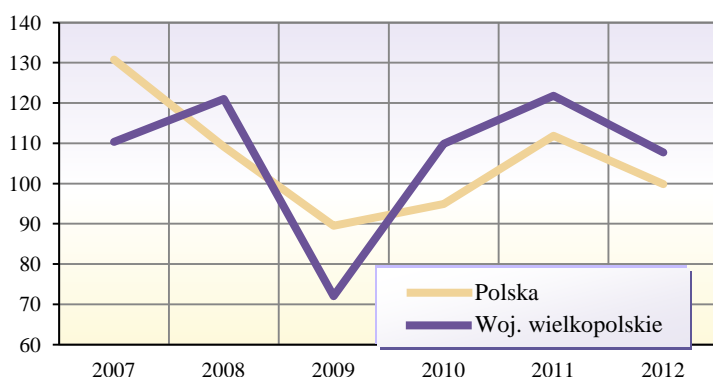
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKLADY INWESTYCYJNE

Rok 2012 był trzecim z kolei, w którym notowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim, przy czym jego tempo było niższe niż w poprzednim roku. W porównaniu z 2011 r. niższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych oraz liczba nowych inwestycji.

Wyk. 62. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz na ulepszenie istniejących (w cenach bieżących), poniesione w 2012 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego, wyniosły 9324,1 mln zł i były wyższe od poniesionych rok wcześniej o 7,8%. W kraju w 2011 r. wartość

nakładów inwestycyjnych spadła o 0,9% w odniesieniu do poziomu zrealizowanego w 2011 r.

*Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.*

W 2012 r. w województwie wielkopolskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę wydatkowano 3806,8 mln zł (o 5,8% więcej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 4668,2 mln zł (o 15,8% więcej), a na środki transportu – 801,6 mln zł (o 16,1% mniej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 5469,8 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 9,7%, a udział zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 1,1 p.proc.

Tabl. 28. **Nakłady inwestycyjne** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Ogółem w mln zł	62160,6	99853,7	99719,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowlę	36,3	39,1	40,6
Zakupy	63,0	59,5	58,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	52,4	47,1	47,4
środków transportu	10,6	12,4	11,1

Tabl. 28. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
Ogółem w mln zł	5938,5	8652,1	9324,1
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	39,9	41,6	40,8
Zakupy	59,6	57,6	58,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	51,5	46,6	50,1
środków transportu	8,1	11,0	8,6

Wzrost nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2012 r. notowano m.in. w informacji i komunikacji (prawie 2-krotny), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 51,9%), a także

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

w górnictwie i wydobywaniu (o 7,1%), przetwórstwie przemysłowym (o 5,5%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,4%). Spadek nakładów odnotowano m.in. w sekcjach: budownictwo (o 32,6 %), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 18,8%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 13,1%)

W 2012 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 29817 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 4367,5 mln zł (w roku poprzednim roz-

poczęto 30881 nowych inwestycji o wartości 4440,8 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zmniejszyła się o 1,9%, a ich wartość kosztorysowa spadła o 14,5%.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie wielkopolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa wielkopolskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Ludność ^a (w tys.)	3378,5	3386,9	3397,6	3408,3	3446,7 ^b	3455,5 ^b	3462,2 ^b	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:								Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	6,14	6,99	7,28	6,93	6,16	5,58	5,52	marriages contracted
urodzenia żywe	10,81	11,28	12,08	12,03	11,89	11,03	10,94	live births
zgony	9,16	9,18	9,19	9,32	9,02	8,91	9,12	deaths
przyrost naturalny	1,65	2,10	2,89	2,71	2,87	2,12	1,82	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	0,16	0,55	0,33	0,46	0,37	0,41	0,18	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.)	514,5	542,3	578,1	564,6	566,8	594,1	597,1	Average paid employment in the enterprise sector ^c (in thous.)
rok poprzedni = 100	104,4	105,4	106,6	97,7	100,4	104,8	100,5	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %)	90,0	90,6	91,5	91,8	92,4	92,8	93,8	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	169,1	112,8	91,4	133,6	135,2	135,0	147,9	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	11,7	7,8	6,4	9,2	9,2	9,1	9,9	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	85,3	85,6	79,7	78,8	82,9	82,3	82,1	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	66	35	52	82	61	72	73	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d (w %)	55,3	54,4	55,0	56,0	57,8 ^b	57,3 ^b	57,3 ^{be}	Activity rate by LFS ^d (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d (w %)	48,3	49,9	51,6	51,8	52,8 ^b	52,4 ^b	52,4 ^{be}	Employment rate by LFS ^d (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^d (w %)	12,7	8,3	6,1	7,5	8,7 ^b	8,7 ^b	8,5 ^{be}	Unemployment rate by LFS ^d (in %)

^a Stan w końcu roku. ^b Dane opracowano na podstawie wyników NSP'2011. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^d Przeciętne w roku. ^e Dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

^a As of the end of the year. ^b Data based on NCPH'2011 results. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^d Average during the year. ^e Data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2361,78	2640,24	2891,43	2991,06	3141,53	3291,06	3412,35	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	757,6	761,2	769,1	775,9	766,8	760,0	754,9	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	99,6	100,5	101,0	100,9	98,8	99,1	99,3	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1149,42	1184,59	1298,46	1418,10	1514,25	1591,83	1678,94	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)
rok poprzedni = 100	108,0	103,1	109,6	109,2	106,8	105,1	105,5	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	803,14	812,67	855,91	906,46	946,32	975,62	1041,54	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	105,7	101,2	105,3	105,9	104,4	103,1	106,8	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	100,7	102,4	104,7	103,6	102,8	104,7	104,0	total
w tym:								of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	100,6	104,5	106,8	103,8	102,0	105,5	104,0	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	92,8	93,3	94,2	93,2	96,5	99,5	98,1	clothing and footwear
mieszkanie	103,3	103,3	108,4	107,3	103,4	105,5	105,4	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,7	34,3	28,9	38,9	37,3	32,9	36,0	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:								Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
bydło ^b	41,3	42,4	44,4	46,8	47,2 ^c	47,8	47,8	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	307,2	289,9	236,0	233,8	269,3 ^c	237,7	211,8	pigs ^d

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego. *d* Stan w końcu lipca.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. *b* As of June. *c* Agricultural Census data. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (cd.)

SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	118,3	159,7	96,1	66,7	125,6	142,3	104,3	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	100,7	97,5	103,0	114,7	103,4	126,2	108,3	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	91,6	98,0	115,5	114,1	85,2	117,7	119,2	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	5,9	5,3	8,6	10,0	6,4	6,5	5,8	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	4,3	4,0	7,0	7,7	5,7	6,4	5,5	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	109,5	103,1	103,2	96,4	107,5	109,3	103,6	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	290,9	298,1	310,1	290,8	288,5	298,2	293,3	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	103,0	102,5	104,0	93,8	99,2	103,4	98,4	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	123,1	139,7	113,7	111,9	96,8	124,1	90,9	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^{bc} (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	122,8	138,2	102,1	113,5	91,7	117,9	95,6	<i>Construction and assembly production^{bc} (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	35,6	40,2	43,6	45,1	43,6	45,7	45,2	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	107,0	112,9	108,6	103,4	96,7	104,8	98,9	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *c* Bez podwykonawców.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. *c* Excluding sub-contractors.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	10549	14226	16345	14282	13494	13803	14811	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	88,6	134,9	114,9	87,4	94,5	102,3	107,3	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	3,1	4,2	4,8	4,2	3,9	4,0	4,3	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	111,1	109,1	111,8	108,3	111,4	107,3	108,1	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	112,2	123,4	117,9	108,8	110,7	118,6	110,9	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	345669	352236	361046	359350	375482	376483	387977	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	101,3	101,9	102,5	99,5	104,5	100,3	103,1	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	21672	23095	24239	25778	27818	30075	33057	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	105,4	106,6	105,0	106,3	107,9	108,1	109,9	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	5155	5456	5588	5713	5838	6059	6339	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	105,2	105,8	102,4	102,2	102,2	103,8	104,6	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przed- siębiorstwach ^c (w %)	94,9	94,7	95,8	93,9	94,6	95,5	96,2	<i>Cost level indicator in enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przed- siębiorstwach ^c (w %):								<i>Turnover profitability rate in enter- prises^c (in %):</i>
brutto	5,1	5,3	4,2	6,1	5,3	4,5	3,8	<i>gross</i>
netto	4,2	4,7	3,3	5,0	4,3	3,7	3,0	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsięw- iastwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	6726,9	7422,7	8983,5	6466,8	7103,7	8652,1	9324,1	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	113,3	110,3	121,0	72,0	109,8	121,8	107,7	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011													
B – 2012													
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	3447,4	.	.	3450,3	.	.	3454,0	.	.	3455,5
Population ^a (in thous.)	B	.	.	3457,0	.	.	3458,9	.	.	3461,7	.	.	3462,2
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	585,9	587,7	589,0	590,0	590,8	592,7	593,1	591,8	591,4	591,3	592,2	592,6
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	597,0	596,1	596,1	595,4	596,2	595,3	595,9	595,5	596,7	596,9	596,2	595,8
poprzedni miesiąc = 100	A	102,2	100,3	100,2	100,2	100,1	100,3	100,1	99,8	99,9	100,0	100,2	100,1
previous month = 100	B	100,8	99,8	100,0	99,9	100,1	99,8	100,1	99,9	100,2	100,0	99,9	99,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	104,0	105,0	105,0	105,2	105,1	105,1	104,8	104,4	103,8	103,5	103,4	103,4
corresponding month of previous year = 100	B	101,9	101,4	101,2	100,9	100,9	100,4	100,5	100,6	100,9	101,0	100,7	100,5
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	146,8	150,3	147,6	140,0	134,8	128,3	126,4	125,4	125,8	126,4	129,4	135,0
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	145,9	150,6	148,6	142,7	138,4	134,7	134,3	133,8	135,3	136,6	142,0	147,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	9,9	10,1	9,9	9,4	9,1	8,7	8,6	8,6	8,6	8,6	8,8	9,1
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	9,7	10,0	9,9	9,5	9,3	9,0	9,0	9,0	9,1	9,2	9,5	9,9
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	3629	4020	6731	5680	6513	5519	5857	6519	5732	4274	4577	2510
Job offers declared during a month	B	4025	4770	6615	5560	5872	5059	5684	6008	6296	5346	3984	3080
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	59	53	39	40	30	32	33	29	27	40	36	72
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	51	52	42	46	40	43	39	37	41	43	53	73
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3098,16	3059,39	3365,04	3242,16	3197,21	3262,82	3309,49	3252,12	3288,79	3294,35	3412,62	3526,28
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3325,83	3255,57	3474,72	3470,26	3364,07	3405,82	3434,11	3368,85	3350,32	3383,96	3468,78	3590,67
poprzedni miesiąc = 100	A	91,8	98,7	110,0	96,3	98,6	102,1	101,4	98,3	101,1	100,2	103,6	103,3
previous month = 100	B	94,3	97,9	106,7	99,9	96,9	101,2	100,8	98,1	99,4	101,0	102,5	103,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	104,9	104,4	105,5	101,9	105,1	105,1	103,6	104,1	105,2	104,4	105,1	104,5
corresponding month of previous year = 100	B	107,3	106,4	103,3	107,0	105,2	104,4	103,8	103,6	101,9	102,7	101,6	101,8

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011												
B – 2012												
Wskaźnik cen: Price indices of:												
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services												
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 A	.	.	104,3 ^a	.	.	104,9 ^b	.	.	104,5 ^c	.	.	105,1 ^d
corresponding period of previous year = 100 B	.	.	104,5 ^a	.	.	104,3 ^b	.	.	104,2 ^c	.	.	103,1 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	120,7	98,8	101,5	101,8	105,3	99,6	89,1	93,3	102,4	95,6	102,4	95,9
previous month = 100 ..... B	107,1	101,8	102,3	109,8	104,8	97,0	95,4	95,6	102,5	100,3	106,3	101,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	194,7	194,9	210,2	227,1	216,1	189,8	175,3	131,7	122,0	114,7	114,2	103,3
corresponding month of previous year = 100 B	91,6	94,3	95,1	102,6	102,1	99,4	106,5	109,0	109,1	114,6	118,9	125,9
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	101,7	101,0	110,6	101,1	97,1	93,1	98,8	106,5	100,7	101,3	100,0	103,5
previous month = 100 ..... B	104,1	98,0	96,3	98,4	100,5	101,6	101,4	103,0	99,9	97,3	103,8	97,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	111,3	113,3	137,8	137,1	136,3	128,4	127,9	135,6	129,8	127,0	112,1	115,3
corresponding month of previous year = 100 B	118,1	114,6	99,7	97,0	100,5	109,7	112,7	108,9	108,1	103,8	107,7	101,2
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:												
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	95,0	108,7	107,5	104,9	99,9	102,8	105,3	96,7	106,2	102,1	103,3	108,4
previous month = 100 ..... B	94,9	100,4	96,0	103,6	100,7	103,5	99,6	103,8	104,1	100,4	96,8	92,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	98,8	108,4	114,3	126,0	117,7	103,5	111,8	104,4	117,0	132,1	138,1	147,5
corresponding month of previous year = 100 B	147,4	136,2	121,6	120,1	121,1	121,9	115,4	123,9	121,4	119,4	111,8	95,6

a-d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII

a-d Data covers periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011													
B – 2012													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	5,2	5,2	5,1	5,3	5,3	5,6	5,9	6,1	6,3	6,1	6,1	6,5
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	6,4	6,4	5,9	5,6	5,7	5,8	6,0	6,4	6,3	6,3	6,1	5,8
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	97,4	98,5	119,6	89,2	102,1	102,0	90,6	115,1	108,3	98,1	101,2	91,0
<i>previous month = 100</i>	B	99,9	99,7	110,3	91,9	104,7	97,7	97,0	100,9	105,3	107,4	96,8	82,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	116,6	108,9	107,1	108,9	108,5	102,3	97,1	111,3	110,9	108,9	113,8	108,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	111,5	112,8	104,1	107,1	109,6	105,2	112,6	98,8	96,0	105,1	100,6	90,7
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	33,5	82,1	177,2	101,0	131,4	121,0	105,0	104,1	93,9	110,8	91,4	156,1
<i>previous month = 100</i>	B	33,9	101,5	134,5	113,2	111,8	92,4	106,8	89,3	104,0	114,0	97,0	133,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	106,0	80,6	124,6	110,0	128,6	122,5	126,7	145,7	103,5	122,6	117,0	127,2
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	128,6	158,9	120,6	135,1	115,0	87,8	89,3	76,6	84,8	87,2	92,6	79,2
Mieszkania oddane do użytkowania <i>Dwellings completed</i>	A	1193	748	1042	1215	710	994	1063	1114	1518	1586	1123	1497
	B	1288	886	961	1174	1116	979	1449	1212	1271	1371	1472	1632
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	80,0	83,4	81,9	167,7	67,0	90,9	110,8	100,5	158,8	119,8	77,1	130,2
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	108,0	118,4	92,2	96,6	157,2	98,5	136,3	108,8	83,7	86,4	131,1	109,0

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)
SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011													
B – 2012													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	74,5	103,8	122,4	103,1	94,9	102,2	104,4	97,8	97,3	102,4	96,0	121,1
<i>previous month = 100</i>	B	79,6	106,7	111,1	96,0	99,8	102,2	103,9	98,7	96,4	105,5	96,1	117,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	115,7	120,5	115,9	131,2	124,5	119,3	116,7	120,5	117,7	113,2	116,8	111,9
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	119,6	122,9	111,6	103,8	109,2	109,2	108,7	109,7	108,8	112,0	112,1	108,4
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	375406	375396	375846	371994	372540	373499	374434	375055	376042	376857	376775	376483
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	374898	375192	376155	377126	378229	379385	380456	381927	383362	385358	387203	387977
w tym spółki handlowe	A	27999	28150	28160	28346	28600	28793	28967	29144	29364	29570	29782	30075
<i>of which commercial companies</i>	B	30338	30547	30750	31040	31224	31428	31606	31871	32123	32475	32769	33057
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	5854	5861	5824	5851	5869	5897	5922	5945	5983	6008	6027	6059
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	6089	6114	6126	6148	6168	6189	6197	6231	6260	6285	6308	6339
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Profitability rate of turnover in enterprises^c:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	4,9	.	.	4,9	.	.	4,8	.	.	4,5
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	4,5	.	.	3,3	.	.	3,6	.	.	3,8
netto (w %)	A	.	.	4,0	.	.	4,1	.	.	3,9	.	.	3,7
<i>net (in %)</i>	B	.	.	3,7	.	.	2,6	.	.	2,9	.	.	3,0
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	1222,7	.	.	3142,8	.	.	5427,9	.	.	8652,1
<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>	B	.	.	1883,9	.	.	4062,5	.	.	6307,3	.	.	9324,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	105,1	.	.	116,2	.	.	121,9	.	.	121,8
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	.	.	154,1	.	.	129,3	.	.	116,2	.	.	107,8

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49; data are presented cumulatively.

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU

60-959 Poznań, ul. Jana H. Dąbrowskiego 79

tel. 61 27 98 200

fax 61 27 98 100

e-mail: sekretariatuspocz@stat.gov.pl <http://www.stat.gov.pl/poznan>

INFORMATORIA STATYSTYCZNE

POZNAŃ

60-624 Poznań, ul. Wojska Polskiego 27/29

☎ 61 27 98 320, 61 27 98 325

KALISZ

62-800 Kalisz, pl. Jana Kilińskiego 13

☎ 62 502 71 14, 62 502 71 64

KONIN

62-510 Konin, ul. Poznańska 84

☎ 63 249 94 12, 63 249 94 13

KOŚCIAN

64-000 Kościan, al. Tadeusza Kościuszki 22

☎ 65 511 53 01, 65 511 53 06

PIŁA

64-920 Piła, al. Niepodległości 37

☎ 67 352 72 22

* * *

✓ **Udostępnianie telefonicznie i na miejscu:**

- ♦ danych statystycznych,
- ♦ komunikatów US i GUS.

✓ **Przyjmowanie zamówień na:**

- ♦ niepublikowane dane statystyczne ze zbiorów danych US,
- ♦ wykonanie opracowań w oparciu o informacje publikowane przez GUS.

✓ **Informacje o korzystaniu z danych adresowych rejestru REGON:**

- ♦ konsultacje,
- ♦ wyjaśnienia,
- ♦ doradztwo w sprawach algorytmów wyboru.

✓ **Sprzedaż publikacji US i GUS:**

- ♦ na miejscu,
- ♦ wysyłkowa.

PUBLIKACJE DOSTĘPNE W SPRZEDAŻY

Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego 2012

Województwo Wielkopolskie 2012.

Podregiony – Powiaty – Gminy

Rocznik Statystyczny Poznania 2011

Warunki życia ludności w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Rynek pracy w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie wielkopolskim, 2012 r.

Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Rolnictwo w województwie wielkopolskim w 2011 r.

**URZĄD STATYSTYCZNY
W INTERNECIE
www.stat.gov.pl/poznan**

**AUTOMATYCZNA
INFORMACJA TELEFONICZNA
TELEINFOSTAT
61 27 98 203**

- ✓ **wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw i w gospodarce narodowej,**
- ✓ **wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych,**
- ✓ **wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej,**
- ✓ **ceny skupu żyta.**